

BIS-NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- Ontwerp van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010
- Principiële goedkeuring met het oog op adviesvraag aan de VREG en aan de afdeling Wetgeving van de Raad van State

SAMENVATTING

*Door middel van dit besluit wordt uitvoering gegeven aan het door het **decreet van 30 oktober 2020 tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009** in het Energiedecreet in te voegen artikel 7.1.11/1, dat voorziet in een uitbreiding van de beperking van het op ondernemings- of vestigingsniveau verschuldigde bedrag van de door financieringssteun voor hernieuwbare energie ontstane kosten voor elektro-intensieve ondernemingen tot bijkomend ook de financieringskosten voor warmte-krachtkoppeling. Dit vereist een aanpassing van titel VI, hoofdstuk VI van het Energiebesluit, alsmede een overgangsbepaling zodat deze uitbreiding nog van toepassing kan worden gemaakt op de inleveringsronde die zal eindigen op 31 maart 2021.*

Voorts wordt uitvoering gegeven aan het artikel 11/1.1.1 van het Energiedecreet, dat door het voormelde decreet wordt ingevoegd, en dat dient ter uitvoering van de bepalingen met betrekking tot elektromobiliteit uit richtlijn (EU) 2018/844 betreffende laadinfrastructuur in nieuwe, ingrijpend gerenoveerde en bestaande gebouwen.

Ook wordt in uitvoering van artikel 4.1.16/1 van het Energiedecreet, dat door het voormelde decreet wordt ingevoegd, vastgesteld wat onder "grote verkavelingen", "grote groepswooningbouw", en "grote appartementsgebouwen" wordt verstaan.

Tevens wordt de sloop-en-heropbouwpremie (SHP) met één jaar verlengd, wordt de premiehoogte van de SHP verhoogd, en worden aantal wijzigingen met betrekking tot de aanvraagprocedure van de SHP doorgevoerd.

Ook wordt in uitvoering van het Regeerakkoord en het Vlaams Energie- en Klimaatplan (VEKP) in het kader van de REG-premies voorzien in een verhoogde dak- en buitenmuur-isolatiepremie bij verwijdering van asbest. Ook worden de premies voor isolatie aan de buitenmuur, en beglazing verhoogd, en wordt het toepassingsgebied van de labelpremie veralgemeend naar alle woningen en wooneenheden.

Tot slot wordt voorzien in de mogelijkheid om aan nieuwe eigenaars van niet-energiezuinige woningen en in functie van de sleutelmomenten een geschikte vorm van renteloos krediet aan te bieden, waarmee zij hun woning energetisch kunnen renoveren. Nieuwe eigenaars die een woning aankopen zullen daartoe meestal een hypothecair krediet aangaan bij een kredietinstelling. Voor deze eigenaars wordt in samenwerking met de kredietinstelling een aanvullend renteloos hypothecair renovatiekrediet voorzien, waarbij de Vlaamse overheid aan die burger een rentesubsidie verstrekt. Nieuwe eigenaars ingevolge erfenis of schenking moeten voor de verwerving meestal geen beroep doen op een hypothecair krediet en zijn voor het bekostigen van hun renovatie veelal beter gediend met een consumentenkrediet. Voor deze eigenaars wordt een uitbreiding van de renteloze energielening voorzien bij de energiehuizen (energielening+).

Het ontwerpbesluit wordt na eerste principiële goedkeuring voor advies voorgelegd aan de VREG en aan de Raad van State.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEIN: Omgeving

BELEIDSVELD: Energie

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het wetgevingstechnisch en taaladvies nr. 2020/351 werd op 22 oktober 2020 bekomen.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd op 14 oktober 2020 verkregen.

Het begrotingsakkoord werd op 28 oktober 2020 verkregen.

2. INHOUD

2.1. Algemene toelichting

2.1.1. Aardgasaansluitingen bij grote verkavelingen en grote appartementsgebouwen

Het Vlaams Regeerakkoord stelt het principe vast dat “*een aardgasaansluiting bij nieuwe grote verkavelingen en grote appartementsgebouwen enkel nog [kan] voor collectieve verwarming via warmtekrachtkoppeling of in combinatie met een hernieuwbaar energiesysteem als hoofdverwarming.*” Dit principe wordt middels het nieuwe artikel 4.1.16/1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 doorgevoerd voor grote verkavelingen, grote groepswoonbouwprojecten, en grote appartementsgebouwen. Ten einde deze verplichting te operationaliseren wordt in het Energiedecreet van 8 mei 2009 een verbod voor de aardgasnetbeheerder ingeschreven om in geval dat niet aan de decretaal vastgestelde voorwaarden is voldaan nog in een aardgasaansluiting te voorzien. Een definitie van wat daarbij als “groot” wordt beschouwd wordt middels dit ontwerpbesluit door de Vlaamse Regering vastgelegd.

2.1.2. Aanpassingen aan REG-premies

Het Relanceplan van de Vlaamse Regering¹ stelt expliciet dat de economische relance maximaal moet bijdragen aan het koolstofarmere maken van onze economie en samenleving, in lijn met de ambities/doelstellingen uit het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2030 (VR 09/12/2019), de langetermijnklimaatstrategie 2050 (VR 20/12/2019) en de langetermijnrenovatiestrategie 2050 (VR 29/05/2020).

De relance moet onder andere focussen op het sterk verhogen van de renovatiegraad van het gebouwenpark door in te zetten op belangrijke sleutelmomenten (zoals eigendomsoverdracht) en het wegwerken van asbest in, onder andere, residentiële gebouwen.

Met de verhoging van de premies vanaf 2021 voor gebouwschilisolatie, de plaatsing van warmtepompen en warmtepompboilers voor klanten met uitsluitend nachttarief en met de labelpremie voor nieuwe eigenaars vanaf 2021, werd al een eerste stap gezet.

¹ Wat betreft energie stelt dit relanceplan o.a. voorop om de renovatieactiviteit van het gebouwenpark te verhogen door:

- o Grootchalig programma voor energetische renovatie van particuliere woningen: door het verstrekken van een labelpremie en een renteloos renovatiekrediet (waarbij de rentelast gedragen wordt via voorafnames uit het Energiefonds en het Klimaatfonds, cf. eerdere afspraken) om zoveel mogelijk nieuwe eigenaars te verleiden om hun woning grondig energetisch te renoveren;
- o Asbestpremie voor particulieren + wegwerken asbest in scholen en zorgsector
- o Verlenging/versterking van de sloop- en heropbouwpremie (in afwachting van een (federale) BTW-verlaging naar 6%)
- o Geïntegreerde woningrenovatiepremie vanaf 2022
- o Noodkoopfonds
- o Flankerend beleid afbouw elektrische accumulatieverwarming
- o Actieplan energie-efficiëntie Vlaamse Overheid via VEB en ondersteund door onderzoek via EnergyVille

In de Septembeerklaring van de Vlaamse Regering van 28 september 2020 werd bijkomend 4,3 miljard euro aan middelen aangekondigd om het herstel van de economie kracht bij te zetten. Voor de delen in het relanceplan die betrekking hebben op het beleidsveld energie worden er in dit kader drie wijzigingen aan de REG-premies voorgesteld die op korte termijn impact hebben:

- Het verdubbelen van de premies voor het isoleren van een buitengevel langs de buitenzijde en het plaatsen van hoogrendementsglas;
- Het versneld invoeren van de labelpremie voor alle eigenaars, niet enkel voor nieuwe eigenaars;
- Het invoeren van een verhoogde isolatiepremie voor dak- en zoldervloerisolatie en/of voor het isoleren van een buitengevel langs de buitenzijde wanneer voorafgaand aan en gelijktijdig met het plaatsen van de isolatie het asbesthoudend onderdak en/of de asbesthoudende dakbedekking dan wel de asbesthoudende gevelbekleding worden verwijderd.

Nieuwe eigenaars worden naast de labelpremie nog steeds bijkomend gestimuleerd door het renteloos krediet waarover zij kunnen beschikken via hun hypothecaire lening of via een 'energielening+'. Bij aanvang van het renovatieproces is het beschikken over voldoende middelen van groter belang.

2.1.2.1. Verhoging van de premies voor buitenmuurisolatie en hoogrendementsglas

Een eerste relancevoorstel dat onmiddellijk effect heeft, is het verhogen van de premies voor het uitvoeren van afzonderlijke energiebesparende investeringen. Er wordt voorgesteld om de premies voor buitenmuurisolatie (geïsoleerd langs de buitenzijde) en hoogrendementsglas in bestaande gebouwen te verdubbelen vanaf 2021 en dit zowel voor buitenmuurisolatie als voor hoogrendementsglas

Het isoleren van de buitengevel door het aanbrengen van isolatie langs de buitenzijde is de geprefereerde manier voor het isoleren van buitenmuren. Deze manier van isoleren kan, in tegenstelling tot het navullen van de spouwmuur, steeds de minimale isolatie-eis van 3 m²K/W behalen. Deze investering is echter aanzienlijk duurder dan het (na)isoleren van de spouw of de binnenzijde van de buitengevel gezien er steeds een afwerkingslaag moet aangebracht worden.

Uit de premiedossiers van 2017 tot en met 2019 blijkt dat de REG-premies voor spouwmuurisolatie en isolatie van de gevel langs de binnenkant, gemiddeld 26% van de investeringskosten dekken. Voor isolatie langs de buitenkant, is dit slechts 13%. Door het verdubbelen van de premie van 15 tot 30 euro per m² wordt dit verschil weggewerkt.

Tegen 2023 moeten de ramen van alle woningen en appartementen minstens dubbel glas hebben om de Vlaamse Wooncode te zijn. Momenteel bedraagt de REG-premie voor het plaatsen van hoogrendementsglas 8 euro per m². Deze premiehoogte werd vastgesteld op basis van de kost voor het vervangen van (enkel- of dubbel-) glas door hoogrendementsglas en de bijhorende energiebesparing. Door het verdubbelen van de premie tot 16 euro wordt de doelstelling extra ondersteund omdat in de meeste gevallen het vervangen van glas ook het vervangen van het raam met zich meebrengt, wat aanleiding geeft tot een hogere kost en langere terugverdientijd. Door de verdubbeling wordt dit deels ondervangen en wordt de terugverdientermijn verkort

2.1.2.2. Labelpremie

Artikel 6.4.1/1/4 van het Energiebesluit van 19 november 2010, ingevoegd bij de wijziging van het Energiebesluit van 18 september 2020, stelt dat het Vlaamse gewest een premie verleent voor het grondig renoveren van een woning of appartement binnen de 5 jaar na eigendomsoverdracht in 2021,

van EPC-label E of F naar een label A, B of C voor een woning of van label D, E of F naar een label A of B voor een appartement. Deze stimulans ligt in lijn met de langetermijndoelstelling voor het residentiële gebouwenpark om tegen 2050 het gemiddelde EPC-kengetal te verlagen met 75%. Op de gehanteerde EPC-schalen met energielabels (A tot F), komt dit overeen met het label A (EPC-kengetal 100). Deze doelstelling wordt nog verder gedifferentieerd naar woningtypologie.

De langetermijnrenovatiestrategie 2050 stelt echter dat ook het verhogen van de renovatiegraad buiten deze sleutelmomenten een permanent aandachtspunt is.

Gezien het grote potentieel aan woningen die niet van eigenaar veranderen in 2021 en gezien de noodzakelijke aanhoudende inspanning om gedurende lange termijn een aanzienlijk aantal woningen en appartementen jaarlijks te renoveren, wordt voorgesteld om deze labelpremie versneld algemeen in te voeren vanaf 2021 ter vervanging van de huidige totaalrenovatiebonus. De doelgroep wordt bijgevolg uitgebreid tot investeerders in alle woningen en appartementen met label E of F voor een woning of label D, E of F voor een appartement. Tegelijkertijd dooft de totaalrenovatiebonus uit voor wie vanaf 2021 start met de grondige renovatie van een woning of appartement.

De totaalrenovatiebonus voorziet maximaal 5 bonussen bovenop de basis-REG-premies voor het uitvoeren van minstens 3 en maximaal 7 energiebesparende investeringen in een woning of appartement binnen een periode van 5 jaar. Hoewel met dit bonussysteem de investeerder relatief snel aanspraak kan maken op een bonus die vervolgens kan aangewend worden voor het uitvoeren van een volgende energiebesparende investering, heeft het systeem een aantal pijnpunten die contraproductief zijn voor het behalen van het finale doel, namelijk een woning of appartement met een goed EPC-label. Ten eerste komen niet alle investeringen in aanmerking die een impact hebben op het energieverbruik in een gebouw en het EPC-label van dat gebouw. Zo komen een warmtepompboiler of het plaatsen van een PV-installatie niet in aanmerking. Ook maatregelen met een grote impact op het EPC, zoals het vervangen van de elektrische verwarming, worden niet voldoende gevaloriseerd in de totaalrenovatiebonus. Ten tweede zijn voor de gebouwschilmaatregelen minimale oppervlaktevoorwaarden opgelegd. In de praktijk blijken echter bescheiden rijwoningen voor sommige van deze maatregelen de minimaal te isoleren oppervlaktes niet te halen. Zij komen dan ook niet in aanmerking voor een bonus voor deze investeringen, hoewel de woning uiteindelijk wel het EPC-label behaalt dat in de langetermijnrenovatiestrategie 2050 wordt nagestreefd. Tot slot is het niet in alle bestaande woningen mogelijk om de minimale isolatie-eis te behalen voor bijvoorbeeld de volledige muur- of vloeroppervlakte. Voor de totaalrenovatiebonus kan de investering in de desbetreffende isolatie dan niet meetellen, zelfs al behaalt men voor de gehele woning wel het gewenste EPC-label. Dit leidt tot terugvorderingen van uitbetaalde bonussen wanneer uit het energieprestatiecertificaat dat bij aanvraag van de derde bonus (na uitvoering van 5 investeringen), blijkt dat niet de volledige woning voldoet aan de minimale eisen, zelfs als de woning een zeer goed EPC-label behaalt.

De labelpremie komt tegemoet aan al deze tekortkomingen en biedt de investeerder meer flexibiliteit om op de meest (kosten)efficiënte manier het label (C), B of A te behalen voor zijn appartement of woning.

Bovendien zorgt het algemeen invoeren van de labelpremie tot een aanzienlijke administratieve vereenvoudiging bij de dossieraanvraag en -behandeling en tot een lagere dossierkost.

2.1.2.3. Verhoogde dak- en buitenmuurisolatiepremie bij asbestverwijdering

Het Vlaams Energie- en Klimaatplan bevat een voorstel ter ondersteuning van het versneld uitvoeren van renovaties van asbesthoudende daken van woningen door middel van een verhoogde isolatiepremie vanwege de Vlaamse overheid als tussenkomst in de meerkost die eigenaars hebben bij de renovatie van een asbesthoudend dak.

Naast asbesthoudende dakbedekking, vormen ook asbesthoudende onderdaken en asbesthoudende gevelbekleding een reëel risico en dit niet alleen in het residentiële maar ook in het niet-residentiële gebouwenpark.

Bovendien stelt het Regeerakkoord dat in het geval van ondersteuning door het Vlaamse gewest voor het verwijderen van een asbestdak systematisch de haalbaarheid van een zonnedak wordt onderzocht.

Er wordt voorgesteld om vanaf 2021 een forfaitaire verhoging van de premies voor dak- en zoldervloerisolatie en voor de isolatie van een buitenmuur langs de buitenzijde in te voeren en dit zowel voor residentiële als niet-residentiële gebouwen. De verhoging wordt voor dakisolatie van niet-residentiële gebouwen en voor muurisolatie van zowel residentiële als niet-residentiële gebouwen beperkt tot factuurjaren 2021 en 2022. Deze maatregel wordt immers gefinancierd met middelen uit de algemene relance provisie (zie infra).

2.1.3. Uitbreiding van het toepassingsgebied van de “supercap”

Artikel 2.1.1, tweede lid, 2° van het Energiedecreet van 8 mei 2009 houdt in dat het Vlaamse Gewest in de uitvoering van haar energiebeleid bewaakt dat de competitiviteit van ondernemingen beschermd wordt door de energiekost te vergelijken met de buurlanden, en in het bijzonder voor energie-intensieve bedrijven ervoor te zorgen dat de som van de verschillende gewestelijke componenten van de energiekost niet significant hoger is dan de som van de vergelijkbare kosten in de buurlanden. Mede in dit kader werden voor elektro-intensieve ondernemingen in het Energiedecreet van 8 mei 2009 en het Energiebesluit van 19 november 2010 mitigerende maatregelen m.b.t. de certificatenverplichtingen opgenomen.

De *Guidelines on State aid for environmental protection and energy 2014-2020* (“EEAG”) voorzien in paragraaf 189 immers de mogelijkheid voor een lidstaat om de kosten van hernieuwbare energie te beperken tot 4% van de bruto toegevoegde waarde van de onderneming. Voor extra elektro-intensieve ondernemingen (ondernemingen met een elektriciteitsintensiteit van ten minste 20%) kan de lidstaat het totale verschuldigde bedrag beperken tot 0,5 % van de bruto toegevoegde waarde van de betrokken onderneming (“supercap”).

De mogelijkheid voor een “supercap” ter beperking van de kosten voor de ondersteuning van groene stroom (niet WKK) werd in Vlaanderen ingevoerd (artikel 7.1.10, §3/1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 *juncto* titel VI, hoofdstuk VI van het Energiebesluit van 19 november 2010). Deze “supercap” werd aangemeld bij de Europese Commissie en in oktober van 2019 goedgekeurd als compatibele staatssteun.²

De Europese Commissie is er in haar beslissing echter vanuit gegaan dat de “supercap” zowel betrekking heeft op de kosten voor de ondersteuning van groene stroom als van WKK.

*15) When the eligible beneficiaries opt for the notified GVA cap scheme, the corresponding supplier subsequently is no longer obliged to submit certificates for the electricity taken off from that offtake point (Article 7.1.10, §3/1 of the Flemish Energy Decree). Therefore, **those eligible beneficiaries are exempted from contributing to the financing support of RES producers and CHP installations via their suppliers.** This avoids a situation where a beneficiary would have to make two contributions to the financing support of RES producers and CHP installations.*

² State aid SA.52367 (2019/NN) – Belgium, Cap on the gross value added for funding of support of electricity from renewable sources for electricity-intensive users

(33) The GVA cap reduces the contribution which eligible beneficiaries usually would make to the financing of support to RES producers and CHP installations. In the absence of the GVA cap, the eligible undertakings (energy consumers) would have to pay for the price of GEC and CHP certificates paid by the access holders and then passed on in the electricity bill to them.

De Europese Commissie is dan ook in haar beoordeling nagegaan of beide elementen van de “supercap” compatibele staatssteun betroffen. De Europese Commissie oordeelde in een eerste stap dat de “supercap” voor de financiering van hernieuwbare energieproducenten compatibel is met de EEAG. Vervolgens beslist de Europese Commissie dat de “supercap” ter financiering van WKK-installaties verenigbaar is met het verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

(67) Based on the elements above, the Commission concludes that Belgium demonstrated that the GVA cap measure funding support to CHP installations is necessary, appropriate, proportionate, have an incentive effect, and do not unduly distort competition and is thus compatible with Article 107(3) (c) TFEU.

Beide aspecten van de “supercap” worden dus door de Europese Commissie als compatibele staatssteun beschouwd. M.a.w. de “supercap” is goedgekeurd als systeem voor korting op de kosten ter ondersteuning van zowel groene stroom als van WKK.

De beslissing van de Europese Commissie houdt dus in dat de “supercap” in Vlaanderen in feite uitgebreid kan worden tot de financieringssteun voor WKK. Deze uitbreiding vereist een aanpassing van het Energiedecreet van 8 mei 2009 en van het Energiebesluit van 19 november 2010. Hiertoe wordt alvast via het **decreet van 30 oktober 2020 tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009**³ in titel VII, hoofdstuk I, afdeling V, onderafdeling III van het Energiedecreet van 8 mei 2009 (de onderafdeling m.b.t. gemeenschappelijke bepalingen m.b.t. de certificatenverplichtingen) een nieuw artikel 7.1.11/1 ingevoegd⁴. Dit nieuwe artikel voegt de beperking van het op ondernemings- of vestigingsniveau verschuldigde bedrag van de door financieringssteun voor hernieuwbare energie én warmte-krachtkoppeling ontstane kosten voor elektro-intensieve ondernemingen samen in één enkel nieuw decreetsartikel. Tegelijkertijd wordt, wat betreft de “oude” bepaling aangaande de “supercap” bij hernieuwbare energie het artikel 7.1.10, §3/1 opgeheven.

Tot slot moet deze uitbreiding van de “supercap” niet aan de Europese Commissie worden aangemeld. Gelet op de verwoording van het besluit SA.52367 (2019/NN)⁵ en het feit van de door de Europese Commissie in de oorspronkelijke beslissing aangegeven marge om de regeling uit te breiden tot warmtekrachtcertificaten, is het duidelijk dat de Commissie geen bezwaar heeft tegen de ontworpen

³ Dit decreet werd op 17 juli 2020 door de Vlaamse Regering definitief goedgekeurd (VR 2020 1707 DOC.0893) en lag voor behandeling neer in het Vlaams Parlement alwaar het op 28 oktober 2020 door de plenaire vergadering werd aangenomen. Het is daar gekend als Parl. St Vlaams Parlement (2019-2020), St. 444, nr. 1. Zie: <https://www.vlaamsparlement.be/parlementaire-documenten/parlementaire-initiatieven/1418699>

⁴ “Art. 7.1.11/1. Het op ondernemingsniveau of vestigingsniveau verschuldigde bedrag van de door financieringssteun voor hernieuwbare energie en kwalitatieve warmtekrachtkoppeling ontstane kosten wordt beperkt tot 4% van de bruto toegevoegde waarde van de betrokken onderneming of vestiging. Voor ondernemingen of vestigingen met een elektriciteitsintensiteit van ten minste 20% wordt dit beperkt tot 0,5% van de bruto toegevoegde waarde van de betrokken onderneming of vestiging. Dit houdt in dat in afwijking van artikel 7.1.10, §3 en artikel 7.1.11, §2/1 de factor Ev, vermeld in artikel 7.1.10, §2 en artikel 7.1.11, §2, wordt verminderd met 100% van de hoeveelheid elektriciteit die werd afgenomen op het afnamepunt van de betrokken onderneming of vestigingseenheid naar rato van de hoeveelheid elektriciteit die werd afgenomen op het afnamepunt gedurende de periode in het jaar n-1 waarvan de certificaatplichtige, vermeld in artikel 7.1.10, §1 en artikel 7.1.11, §1, toegangshouder was.

De Vlaamse Regering bepaalt de te volgen procedures, alsmede de modaliteiten en voorwaarden waaraan moet worden voldaan voor het verkrijgen van deze vermindering. De Vlaamse Regering maakt de toepassing van deze paragraaf afhankelijk van het storten van een bijdrage in het Energiefonds in het jaar n-1.

De Vlaamse Regering zorgt met toepassing van het eerste en het tweede lid en alleen als er op het federale niveau een gelijkaardige regeling bestaat, in jaar N voor een verrekening of terugbetaling van een bedrag ter grootte van het door de federale overheid vastgestelde op ondernemingsniveau of vestigingsniveau in het jaar N-1 door die onderneming of vestiging verschuldigde en betaalde bedrag van de door financieringssteun voor hernieuwbare energie en kwalitatieve warmtekrachtkoppeling op federaal niveau ontstane kosten. De Vlaamse Regering stelt in het kader van die verrekening of terugbetaling echter een plafond vast van een percentage van het in het jaar N-1 in totaal verschuldigde bedrag, vermeld in het eerste lid, dat die verrekening of terugbetaling niet mag overschrijden.”

⁵ Besluit SA.52367 (2019/NN) van 16 september 2019 – Belgium, *Cap on the gross value added for funding of support of electricity from renewable sources for electricity-intensive users*, C(2019) 6744 final, https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/1/201941/280741_2099601_102_2.pdf

uitbreiding. De Europese Commissie heeft immers in haar staatsteunbeslissing expliciet afzonderlijk WKK al mee goedgekeurd en punt 3.3.2 van het besluit SA.52367 (2019/NN) is op dit vlak expliciet, duidelijk en niet voor enige andere interpretatie vatbaar.

2.1.4. Verlenging van de sloop-en-heropbouwpremie (SHP)

Artikel 7.12.1, §1 van het Energiebesluit van 19 november 2010 stelt dat het Vlaamse Gewest een premie verleent voor een bouwproject betreffende de volledige afbraak van één of meer gebouwen gelegen in het Vlaamse Gewest en de herbouw van een of meer woningen of een appartementsgebouw die ermee gepaard gaat. Het toepassingsgebied van deze premie is voorts beperkt tot sloop-en-heropbouwdoossiers met een omgevingsvergunningsaanvraag tot en met 31 december 2020. Er wordt voorgesteld om dat toepassingsgebied met één jaar te verlengen, voor nieuwe dossiers de premie te verhogen en om een aantal aanpassingen aan de aanvraagprocedure van de premie door te voeren.

2.1.5. Elektromobiliteit

De nieuw in het Energiebesluit van 19 november 2010 in te voegen titel IX/1 “Elektromobiliteit” geeft invulling aan artikel 8 van richtlijn 2010/31/EU⁶, zoals gewijzigd bij richtlijn (EU) 2018/844.⁷ Daarin wordt aan de lidstaten opgelegd om verplichtingen in te voeren met betrekking tot laadinfrastructuur voor elektrische wagens op binnen- en buitenparkings bij gebouwen. De richtlijn maakt onderscheid tussen residentiële en niet-residentiële gebouwen en tussen bestaande en nieuwe gebouwen en gebouwen waar een ingrijpende renovatie wordt uitgevoerd. De verplichtingen hebben betrekking op laadpunten maar ook op infrastructuur voor die laadpunten. Voldoende laadinfrastructuur is noodzakelijk om de transitie richting zero-emissie transport te ondersteunen. Ambities m.b.t. zero-emissie transport zijn opgenomen in het Vlaams Energie- en Klimaatplan en in het Vlaams Luchtbeleidsplan. Met deze bepalingen zal ook uitvoering worden gegeven aan het nieuwe artikel 11/1.1.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009.

2.1.6. Renovatiekrediet en energielening+

Het Regeerakkoord stelt: *“Om het energieverbruik en de energiefactuur van nieuwe eigenaars te beheersen en tegelijk onze klimaatdoelstelling te realiseren, stimuleren we, o.m. door een versoepeling van de voorwaarden voor een energielening, dat niet energiezuinige woningen vanaf 2021 uiterlijk vijf jaar na een notariële overdracht in volle eigendom grondig energetisch gerenoveerd worden om een maximale EPC-score per bouwtypologie te bereiken.”*

Bovendien stelt het VEKP dat met betrekking tot woningen na een notariële overdracht, in afwachting van verder onderzoek, er van uitgegaan wordt dat met stimulerende maatregelen deze woningen minstens tot een energielabel C worden gerenoveerd binnen de 5 jaar na overdracht.

Het voorzien in maatregelen waardoor nieuwe eigenaars renteloos kunnen gaan ontlenen om hun woning energetisch grondig te renoveren, is een belangrijk onderdeel van de langetermijnrenovatiestrategie 2050. Dit beleidsinitiatief sluit tevens aan bij de doelstellingen van de Europese Green Deal, de nieuwe groeistrategie van de Europese Commissie voor een eerlijke, welvarende, competitieve en klimaatneutrale samenleving in 2050. Door het verstrekken van renteloze kredieten worden private investeringen gestimuleerd en wordt een bijdrage geleverd aan de relance van de economie die nu bijzonder hard getroffen wordt door de coronacrisis. De

⁶ Richtlijn 2010/31/EU van het Europees Parlement en de Raad van 19 mei 2010 betreffende de energieprestatie van gebouwen, Publicatieblad van 18 juni 2010, hierna ‘richtlijn 2010/31/EU’.

⁷ Richtlijn 2018/844 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 tot wijziging van Richtlijn 2010/31/EU betreffende de energieprestatie van gebouwen en Richtlijn 2012/27/EU betreffende energie-efficiëntie, Publicatieblad van 19 juni 2018, hierna ‘richtlijn 2018/844’.

ondersteuning van grondige energetische renovaties kan ook op het ideale moment komen, nl. tijdens een periode dat de economie zich opnieuw herstelt en dus wanneer de economische en budgettaire terugverdieneffecten normaliter het grootst zijn.

De nieuw in het Energiebesluit van 19 november 2010 ontworpen bepalingen voorzien in de mogelijkheid om aan nieuwe eigenaars van niet-energiezuinige woningen en in functie van de sleutelmomenten een geschikte vorm van renteloos krediet aan te bieden, waarmee zij hun woning grondig energetisch kunnen renoveren of kunnen slopen-en-heropbouwen. Nieuwe eigenaars die een woning aankopen zullen daartoe meestal een hypothecair krediet aangaan bij een kredietinstelling. Voor deze eigenaars wordt een aanvullend hypothecair renovatiekrediet voorzien door de kredietinstelling, waarbij de rente op dit aanvullend krediet wordt terugbetaald door de Vlaamse overheid via een rentesubsidie.

Nieuwe eigenaars ingevolge erfenis of schenking moeten voor de verwerving geen beroep doen op een hypothecair krediet en zijn voor het bekostigen van hun renovatie veelal beter gediend met een consumentenkrediet. Voor deze eigenaars wordt een uitbreiding van de renteloze energielening via de energiehuizen voorzien (= de energielening+). Deze energielening+ en de rentesubsidie kunnen niet gecumuleerd worden.

Het maximaal te ontlenen bedrag wordt hoger naargelang het ambitieniveau van de renovatie. Aan het renteloos krediet is een resultaatsverbintenis in hoofde van de nieuwe eigenaar gekoppeld. Indien binnen de 5 jaar na de verwerving de resultaatverplichting (een minimaal EPC label) niet werd behaald, zal het onterecht bekomen rentevoordeel worden teruggevorderd en zal door het Vlaams Energieagentschap een decretaal bepaalde bijkomende administratieve geldboete worden opgelegd.

De decretale basis om de voorziene werkwijze mogelijk te maken wordt voorzien in het Energiedecreet van 8 mei 2009.

2.2. *Artikelsgewijze bespreking*

ARTIKEL 1: dit artikel bepaalt dat dit besluit dient tot de gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2018/844.

ARTIKEL 2: Dit artikel wijzigt artikel 1.1.1, §2 van het Energiebesluit van 19 november 2010 m.b.t. de aldaar gehanteerde definities.

Er worden in het kader van de omzetting van de richtlijnbevestigingen inzake elektromobiliteit een aantal extra definities ingevoerd:

- Het begrip “ingrijpende renovatie” wordt gedefinieerd zoals opgenomen in artikel 2, 10) van richtlijn 2010/31/EU. Om mogelijke interferentie van deze term met andere delen van het Energiebesluit van 19 november 2010 te vermijden wordt de toepassing van deze definitie beperkt tot titel IX/1;
- Bij “naastgelegen parkeerterrein” wordt vooral gedefinieerd vanuit het gezamenlijk gebruik van het bijgelegen gebouw en vanuit de eenvoud om de elektriciteitsleidingen, noodzakelijk voor de laadpunten, te trekken. Met de toevoeging van het reeds gedefinieerde begrip “eigen site” wordt ervoor gezorgd dat de eigenaar van het gebouw ook de eigenaar van de parking is, of daarop bijzondere rechten zoals opstalrecht heeft.
- Bijkomend wordt het begrip “parkeergebouw” gedefinieerd. Dat is noodzakelijk omdat parkeergebouwen niet altijd gevat zijn wanneer de bestaande definitie van gebouw wordt gebruikt. Parkeergebouwen zijn nu net bij uitstek locaties waar laadinfrastructuur op zijn plaats is.

Wat betreft het renovatiekrediet en de energielening+ worden de volgende bijkomende definities

opgenomen:

- het begrip “hoofdkrediet” wordt toegevoegd aan de lijst van definities. De definitie bepaalt wat moet worden verstaan onder het hoofdkrediet, zoals deze voorkomt in artikel 7.15.1, §2, 7.15.2, §3 en §4, 7.15.3, §1. Dit hoofdkrediet is een hypothecair krediet dat de kredietnemers afsluiten voor de verwerving van het niet-energiezuinige huis. Het renovatiekrediet sluit aan bij het hoofdkrediet.
- het begrip “hypothecair krediet” wordt toegevoegd aan de lijst van definities. De definitie bepaalt wat moet worden verstaan onder het hypothecair krediet, zoals dit voorkomt in art. 7.15.1, §2. Het opnemen van deze definitie laat toe om enige twijfel rond wat verstaan moet worden onder een hypothecaire lening in de toepassing van deze nieuwe regeling uit te sluiten.
- het begrip “niet-energiezuinige woning of appartement” wordt toegevoegd aan de lijst van de definities. De definitie bepaalt voor welke woningen of appartementen een renovatiekrediet of een energielening+ afgesloten kan worden. Deze woningen of appartementen dienen in de eerste plaats in het Vlaamse Gewest te zijn gelegen alsook een energielabel E of F te bezitten, indien het een woning betreft, en een energielabel D, E of F te bezitten, indien het een appartement betreft. Het opnemen van deze definitie laat toe om duidelijk aan te geven dat de rentesubsidie of de nieuwe energielening+ enkel voor bepaalde categorieën van woningen kan worden toegepast.
Het materiële toepassingsgebied betreft zodoende een gebouw waarbij de hoofdbestemming “wonen” is. Dit betekent echter niet dat een gebouw waar ook andere activiteiten plaatsvinden (bv. dokterspraktijk met woonst, woning met winkeltje, woning met kantoorje,...) niet in aanmerking zouden komen. Zolang dat het gebouw ook tot woonst dient, is dit geen probleem.
- bijkomend wordt het begrip “raamovereenkomst” gedefinieerd. De definitie bepaalt wat moet worden verstaan onder een raamovereenkomst, zoals deze voorkomt in artikel 7.15.1 van dit besluit tot wijziging van het Energiebesluit.
- Het begrip “renovatiekrediet” wordt toegevoegd aan de lijst van de definities. De definitie bepaalt dat een renovatiekrediet een hypothecair krediet betreft dat, of een schijf van een hoofdkrediet, die, uitsluitend betrekking heeft op de financiering van de grondige energetische renovatie of de sloop-en-heropbouw van niet-energiezuinige woningen of appartementen. Het opnemen van deze definitie laat toe om duidelijk aan te geven dat het renovatiekrediet enkel en alleen dient ter financiering van de grondige energetische renovatie, aangezien de interesten op dit krediet het voorwerp uitmaken van de steunmaatregel van de rentesubsidie.

ARTIKEL 3: Dit artikel bepaalt o.a. wat in artikel 4.1.16/1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 onder “~~grote~~ verkavelingen, ~~grote~~ groepswoningbouwprojecten, en ~~grote~~ appartementsgebouwen” wordt verstaan, alsook welke hernieuwbare energiesystemen voor toepassing van artikel 4.1.16/1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 worden aanvaard.

“Grote verkavelingen” en “grote” groepswoningbouwprojecten

Artikel 4.2.15, §1. van de VCRO (Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening) stelt dat niemand zonder voorafgaande verkavelingsvergunning een stuk grond mag verkavelen voor woningbouw of voor het opstellen van vaste of verplaatsbare constructies die voor bewoning kunnen worden gebruikt. De verkoop van kavels die het voorwerp uitmaken van een verkoop van woningen op plan valt eveneens onder deze vergunningplicht. De regelgeving ruimtelijke ordening maakt het echter ook mogelijk om onmiddellijk een omgevingsvergunning voor een groepswoningbouwproject aan te vragen zonder een voorafgaande verkavelingsvergunning. Deze – wat in de volksmond algemeen wordt aangeduid als - “verkavelingen” (hierna wordt dan ook met de aangehaalde term “verkavelingen” zowel de verkavelingen, zoals bedoeld in de VCRO, als die groepswoningbouwprojecten bedoeld) gaan vaak

samen met de aanleg van nieuwe wegen. Bij het aanleggen van een weg is uiteraard ook een mogelijke netuitbreiding voor aardgas aan de orde.

Er wordt voorgesteld om het toepassingsgebied m.b.t. wat voor toepassing van artikel 4.1.16/1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 als zijnde een “grote” verkaveling of “groot” groepswooningbouwproject wordt beschouwd, als volgt vast te stellen. Men valt onder het toepassingsgebied als minstens aan één van de volgende voorwaarden wordt voldaan:

1° de aanvraag tot het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden of voor stedenbouwkundige handelingen omvat meerdere gebouwen met eenzelfde of een verschillende bestemming, en waarbij de som van het gezamenlijk aantal woningen, niet-residentiële gebouwen en gebouweenheden uit appartementsgebouwen minstens gelijk is aan twintig;

2° de voor woningen, niet-residentiële gebouwen en gebouweenheden uit appartementsgebouwen te verkavelen en te bebouwen grond of de via groepswooningbouwproject te bebouwen grond heeft een oppervlakte van tenminste 1 hectare;

3° verkavelingen, groepswooningbouwprojecten en projecten voor de bouw van appartementsgebouwen die niet voldoen aan de voorwaarden, vermeld in 1°, of 2°, en waarvoor een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden of een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen wordt aangevraagd door een verkavelaar of een bouwheer wiens project aansluit op andere, door dezelfde verkavelaar of bouwheer te ontwikkelen gronden, die samen met de gronden waarop de aanvraag betrekking heeft, een oppervlakte van minstens 1 hectare beslaan of waarbij de som van het gezamenlijk aantal woningen, niet-residentiële gebouwen en gebouweenheden uit appartementsgebouwen minstens gelijk is aan twintig.

De *ratio legis* daarvoor is de volgende:

- Voor “verkavelingen” werden historische data verkregen via het departement Omgeving. Uit deze data blijkt dat er per jaar zo’n 2000 à 2500 aanvragen worden ingediend tot verkavelen. Vier op vijf “verkavelingen” zitten in de categorie tot 10 loten. Als we op basis van de gegevens uit het omgevingsloket (vanaf 2017) gaan kijken in welke gevallen er ook wegenis is voorzien, dan zien we dat dit zeer kleine aantallen zijn onder 10 kavels, maar dat vanaf 10 kavels het aantal vergunningen met wegenis sterk toeneemt. Het lijkt dan ook dat 10 kavels een grens vormt vanaf wanneer we kunnen spreken van een significante grootte van de “verkaveling” in aantal loten. Ten einde de rendabiliteit van dergelijke projecten echter niet in het gedrang te brengen wordt voorgesteld om de grens m.b.t. het toepassingsgebied van deze maatregel voorlopig op “twintig loten” te leggen. We stellen dit dan ook voor als eerste voorwaarde. “Verkavelingen” met minder loten zullen ook vaker particuliere verkavelingen omvatten alsook kleinere inbreidingsprojecten. Die “loten” worden voor verkavelingen en groepswooningbouwprojecten in concreto ingevuld als een combinatie van “woningen, niet-residentiële gebouwen, en gebouweenheden”, waarbij er voor wordt gezorgd dat verkavelingen en groepswooningbouwprojecten alwaar er sprake van samenhang/combinatie is tussen verschillende gebouwen met eenzelfde of een verschillende bestemming, bijv. residentiële gebouwen (woningen, appartementen) en/of niet-residentiële gebouwen (bv. een buurtwinkel) zich niet aan het toepassingsgebied van “twintig loten” kunnen onttrekken. Dit is de voorwaarde onder punt 1°.
- Als we enkel het aantal “loten” beschouwen is het uiteraard nog steeds mogelijk dat een “verkaveling” met minder “loten”, maar waarvan de “loten” zelf een meer dan gemiddelde grootte hebben niet worden beschouwd. Daarom kan ook een grens met een absolute oppervlakte genomen worden. Momenteel is de gemiddelde kaveloppervlakte van de verkavelingen in het omgevingsloket 615 m², de mediaan is 430 m². Uit de cijfers van omgeving blijkt dat grosso modo 10% van de kavels groter zijn dan 10 are. Een oppervlaktegrens van 1 hectare voor de volledige “verkaveling” stemt dan ongeveer overeen met een “verkaveling”

van 10 loten met een oppervlakte van 10 are of minder loten met grotere oppervlaktes. Dit is de voorwaarde onder punt 2°.

- Ook wordt met punt 3° een regel ingevoerd met als doel te vermijden dat men verkavelingen of groepswoningbouwprojecten gaat “saucissoneren” via het aanvragen van aparte omgevingsvergunningen om op die wijze het project aan het toepassingsgebied van deze maatregel te kunnen onttrekken. Verkavelingen, groepswoningbouwprojecten en projecten voor de bouw van appartementsgebouwen die niet voldoen aan de reeds voormelde voorwaarden (1° en 2°), en waarvoor een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden of een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen wordt aangevraagd door een verkavelaar of een bouwheer wiens project aansluit op andere, door dezelfde verkavelaar of bouwheer te ontwikkelen gronden, die samen met de gronden waarop de aanvraag betrekking heeft, een oppervlakte van meer dan een hectare beslaan of minstens 20 loten heeft, vallen zodoende ook onder het toepassingsgebied van deze maatregel.

Voor dossiers waarvoor de aanvraag tot het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden of voor stedenbouwkundige handelingen wordt ingediend vanaf 1 januari 2022 wordt die drempel van “twintig loten” verstrengd naar “vijftien loten”. Op die wijze is er een overgangperiode voorzien voor dossiers die reeds in een ver gevorderde staat van ontwerp zijn, maar waarvoor de omgevingsvergunning pas vanaf 1 januari 2021 wordt aangevraagd.

In de loop van 2023 zal deze maatregel worden geëvalueerd en zo nodig verstrengd.

“Grote” appartementsgebouwen

Wat grote appartementsgebouwen betreft wordt het voor gebouwen vanaf vijftien gebouweenheden rendabel geacht om over te schakelen op een collectieve opwekking met hernieuwbare energie. Voor een individueel gebouw met minder eenheden is dat (nog) niet het geval. Bij vervangingsbouw of inbreidingsprojecten worden typisch kleinere appartementsgebouwen gezet, waarbij deze in bestaand weefsel en dus aan een uitgeruste weg worden ingepland. Voor die gevallen wordt er dan ook een reële budgettaire impact ingeschat op de ontwikkeling van sociale groepswoningbouw.

Er wordt voorgesteld om deze verplichting eerst in te voeren voor appartementsgebouwen met 20 of meer gebouweenheden. Uit een analyse van de EPB-data van vergunningsjaar 2016 blijkt dat gebouwen met 20 of meer appartementen 5% vertegenwoordigen van de appartementsgebouwen, en 20% van het totaal aantal individuele appartementen.

Ook hier wordt voorzien dat voor dossiers waarvoor de aanvraag tot het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen wordt ingediend vanaf 1 januari 2022 die drempel van twintig wordt verstrengd naar vijftien. Op die wijze is er een overgangperiode voorzien voor dossiers die reeds in een ver gevorderde staat van ontwerp zijn, maar waarvoor de omgevingsvergunning pas vanaf 1 januari 2021 wordt aangevraagd. Ook voor appartementsgebouwen zal in de loop van 2023 deze maatregel worden geëvalueerd en zo nodig verstrengd.

Voor de precieze terminologie die in dit ontworpen artikel 3.1.62, §1 en §2 wordt gehanteerd vallen we terug op de bestaande definities in het Energiebesluit van 19 november 2010 aangaande “residentieel gebouw” en “gebouweenheid”⁸. Bij het bepalen van het aantal gebouweenheden komen dus ook gebouweenheden in aanmerking die niet residentieel zijn, zoals een handelspand of kantoor, zolang de hoofdbestemming van het gebouw residentieel is.

⁸ Art. 1.1.1, §2, 44°/1 van het Energiebesluit van 19 november 2010: “gebouweenheid: de kleinste eenheid binnen een gebouw die voldoet aan al de volgende voorwaarden: a) geschikt zijn voor woon-, bedrijfsmatige, of recreatieve doeleinden of een gemeenschappelijk deel zijn; b) ontsloten worden via een eigen afsluitbare toegang vanaf de openbare weg; een erf of een gedeelde circulatieruimte; c) in functioneel opzicht zelfstandig zijn.”

Hernieuwbare energiesystemen vermeld in artikel 4.1.16/1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009

Voor de hernieuwbare energiesystemen waarbij conform artikel 4.1.16/1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 toch nog mag worden voorzien in een aardgasaansluiting, beschikken we over een lijst van maatregelen die binnen de EPB-regelgeving worden aanvaard voor het minimale aandeel aan hernieuwbare energie bij nieuwbouw en ingrijpende energetische renovaties. Deze worden opgesomd in artikel 9.1.12/2 van het Energiebesluit van 19 november 2010.

In uitvoering van dit artikel mogen enkel de collectieve hernieuwbare energiesystemen in aanmerking komen die kunnen instaan voor hoofdverwarming. Thermische en fotonvoltaïsche zonnenergiesystemen komen dus niet in aanmerking, net zoals participaties. De overblijvende systemen worden overgenomen met toevoeging van bepaalde kwaliteitseisen. In EPB wordt de hoeveelheid hernieuwbare energie immers in detail berekend op basis van de EPB-rekenmethodieken. Bepaalde kwaliteitseisen werden dan ook in artikel 9.1.12/2 geschrapt, omdat ze indirect weerspiegeld worden in de berekende hoeveelheid. In dit kader is het wel terug nodig om bepaalde voorwaarden vast te leggen, omdat de voorwaarden worden afgetoetst voordat er een werkelijk gebouw (en een bijhorende EPB-aangifte) is:

- Bij de warmtepompen wordt het woord 'elektrisch' toegevoegd. Een specifieke seizoensprestatiefactor wordt niet toegevoegd, aangezien dergelijke warmtepompen onder Ecodesign vallen en al aan bepaalde minimale prestatie-eisen moeten voldoen.
- Een warmtenet ('systeem van externe warmtelevering') wordt beschouwd als hernieuwbaar indien tenminste 45% uit hernieuwbare energiebronnen wordt geproduceerd, zoals tot 2018 bepaald in het Energiebesluit van 19 november 2010 in artikel 9.1.12/2.
- Bij de biomassaketels en – kachels wordt de verwijzing naar het KB van 12 oktober 2010 weggelaten omdat zij ondertussen ook onder Ecodesign vallen.

Indien bovenstaande hernieuwbare energiesystemen worden toegepast als hoofdverwarming, is het dus mogelijk om nog een aardgasaansluiting te voorzien voor collectieve bijverwarming. Het moet dus telkens gaan om een collectief hernieuwbare energiesysteem, en niet om individuele hernieuwbare energiesystemen gekoppeld aan een individueel gebouw of gebouweenheid.

ARTIKEL 4, ARTIKEL 23, ARTIKEL 25, ARTIKEL 26, ARTIKEL 27, en ARTIKEL 29: Het Vlaams Regeerakkoord bepaalt: *"Gezien de schaarse open ruimte in Vlaanderen wordt enkel steun verleend aan PV-projecten boven de 10 kW op gebouwen of marginale gronden (zoals bv. bermen) met een minimaal lokaal gebruik van 50%."*

Momenteel is die beleidslijn via het besluit van de Vlaamse Regering van 10 juli 2020⁹ al in de energieregelgeving (Energiebesluit) opgenomen. De datum van de inwerkingtreding van deze beperking tot gebouwen of marginale gronden is echter momenteel nog onbepaald gelaten en is juridisch gezien door het vermelde besluit gekoppeld aan het lanceren van de eerste call voor PV en wind. Voor de inwerkingtreding van het hele voormelde besluit werd een delegatie aan de minister van energie voorzien. De hervorming van de call naar PV en wind vormt ook uitvoering van een andere bepaling uit het voormelde Regeerakkoord, maar de concrete datum van de lancering van de eerste vernieuwde call, met bijhorende inwerkingtredingsbepalingen, is momenteel nog niet officieel gekend. Er wordt qua timing vooropgesteld dat dit via MB per 1 april 2021 zou gebeuren met voor representatieve projecten een overgangstermijn tot 31 mei 2021.¹⁰ Door deze timing kan voorlopig ook de uit het Regeerakkoord geciteerde verplichting nog niet in werking treden.

⁹ Besluit van de Vlaamse Regering van 10 juli 2020 tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de invoering van een steunregeling voor middelgrote installaties op basis van zonne-energie en kleine en middelgrote windturbines en wat betreft nuttige groene warmte, restwarmte en de injectie en productie van biomethaan, BS 21 augustus 2020

¹⁰ Zie het op 22 september 2020 door de Vlaamse minister van energie verstrekte antwoord op de Vraag om Uitleg nr. 3309 van de heer R. Bothuyne, <https://www.vlaamsparlement.be/commissies/commissievergaderingen/1421705/verslag/1423243>

Volgens de zonnekaart (VEA-rapport 2017) zijn er echter voor 57 GW ideaal gelegen daken in het Vlaamse Gewest en gezien de PV-doelstelling voor 2030 (6,7 GW), is er momenteel geen nood om grote stukken schaarse waardevolle open ruimte, zoals bv. waardevol bosgebied, aan te snijden. Uit de praktijk blijkt dat echter vaak nog naar dergelijke gronden wordt teruggegrepen voor het plaatsen van zonneparken. Om die redenen wordt voorgesteld om de uitvoering van de geciteerde bepaling uit het Regeerakkoord, zoals al opgenomen in het voormelde besluit van de Vlaamse Regering van 10 juli 2020, los te koppelen van de inwerkingtreding van de regelgeving voor de calls wind en zon, om daar een eigen specifieke en concrete inwerkingtreding voor te voorzien. Dit vereist een aanpassing van zowel het Energiebesluit van 19 november 2010 als van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 juli 2020. Deze wijzigingen zullen dan in werking treden per 1 januari 2021.

ARTIKEL 5 EN ARTIKEL 8, 1° EN 2°: Deze artikelen wijzigen de premiehoogten voor de isolatie van buitenmuren langs de buitenkant en voor het plaatsen van hoogrendementsglas in residentiële gebouwen en niet-residentiële gebouwen voor eindfacturen vanaf 2021.

Aan de tabel vermeld in artikel 6.4.1/1, eerste lid, 3° van het Energiebesluit van 19 november 2010 wordt een rij toegevoegd die de verdubbeling van de premie voor muurisolatie aangebracht langs de buitenzijde voor eindfacturen vanaf 2021 bepaalt voor woningen, wooneenheden en woongebouwen.

Een identieke wijziging wordt doorgevoerd in artikel 6.4.1/5, §1, eerste lid, punt 3° van hetzelfde besluit voor andere gebouwen dan woningen, wooneenheden en woongebouwen.

Aan de tabel vermeld in artikel 6.4.1/1 punt 6° van het Energiebesluit van 19 november 2010 wordt een rij toegevoegd die de verdubbeling van de premie voor het plaatsen van hoogrendementsglas voor eindfacturen vanaf 2021 bepaalt voor woningen, wooneenheden en woongebouwen.

Een identieke wijziging wordt doorgevoerd in artikel 6.4.1/5, §1, eerste lid, punt 6° van hetzelfde besluit voor andere gebouwen dan woningen, wooneenheden en woongebouwen.

ARTIKEL 6 EN ARTIKEL 8, 3°: Er wordt opnieuw een artikel 6.4.1/1/2 opgenomen dat een forfaitaire verhoging van 8 euro per m² bovenop de dakisolatiepremie dan wel buitenmuurisolatiepremie voor woningen en woongebouwen invoert, wanneer een asbestdak of een asbesthoudend onderdak wordt verwijderd voorafgaand aan het plaatsen van dak- of zoldervloerisolatie en voor buitenmuren die na verwijdering van asbest worden geïsoleerd langs de buitenzijde. De verwijdering van het asbest moet gelijktijdig met het plaatsen van de isolatie worden uitgevoerd. De eindfactuur van de eerst uitgevoerde investering moet dateren van ten vroegste 1 januari 2021 en de eindfacturen van enerzijds de asbestverwijdering en anderzijds het plaatsen van de isolatie, mogen ten hoogste twaalf maanden uit elkaar liggen om als gelijktijdig te worden beschouwd.

Deze premie komt bovenop de bestaande premies voor dakisolatie en de isolatie van een buitenmuur langs de buitenzijde en is begrensd tot 100% van de in aanmerking komende investeringskosten. Het forfaitaire deel van de premie voor het verwijderen van asbest wordt niet verhoogd voor beschermde afnemers of klanten met uitsluitend nachttarief in de zin van artikel 6.4.1/4 van het Energiebesluit van 19 november 2010 (verhoging met 50%), maar is een "all-in" bedrag.

De verhoogde dak en/of buitenmuurisolatiepremie bij asbestverwijdering geldt voor eindfacturen vanaf 2021 en wordt voor asbestverwijdering en isolatie van buitengevels langs de buitenzijde beperkt tot eindfacturen tot en met 31 december 2022. In het geval van de verwijdering van een asbesthoudend onderdak of dakbedekking in combinatie met het plaatsen van dakisolatie, moet de haalbaarheid van een zonnedak worden onderzocht. De concrete uitwerking hiervan wordt gedelegeerd aan de minister, bevoegd voor de energie, en kan bijv. een verplichte consultatie van de zonnekaart inhouden.

Voor niet-woongebouwen worden in artikel 6.4.1/5, §1 tussen het eerste en het tweede lid drie nieuwe leden ingevoerd die de verhoging van de isolatiepremie met 8 euro voor het gelijktijdig verwijderen van asbest en het plaatsen van dak- en zoldervloerisolatie of buitenmuurisolatie langs de buitenkant bepalen. Zowel voor het gelijktijdig verwijderen van asbest enerzijds en het plaatsen van dak- of zoldervloerisolatie en/of muurisolatie anderzijds, komen enkel eindfacturen van 2021 en 2022 in aanmerking, wordt de premie begrensd tot 100% van de in aanmerking komende investeringskosten en moet in het geval van de verwijdering van een asbesthoudend onderdak of dakbedekking in combinatie met het plaatsen van dak- of zoldervloerisolatie, de haalbaarheid van een zonnedak worden onderzocht. Om als gelijktijdig te worden beschouwd, mogen de eindfacturen van enerzijds de asbestverwijdering en anderzijds het plaatsen van de isolatie ten hoogste twaalf maanden uit elkaar liggen.

De minister is zowel voor woningen, woongebouwen als niet-woongebouwen bevoegd om nadere regels te bepalen en technische vereisten vast te leggen waaraan de werkzaamheden, producten en installaties of de uitvoerders respectievelijk plaatsers van deze werkzaamheden, producten en installaties moeten voldoen om in aanmerking te komen voor de verhoogde premies. Bovendien kan de minister nadere regels bepalen met betrekking tot de wijze waarop de asbestverwijdering kan worden aangetoond en kan ze de premie koppelen aan het onderzoek van de haalbaarheid van een zonnedak. In dit kader kan bijv. ook door de minister bij MB worden opgelegd dat ook onderzocht moet worden dat in dit kader ook de aanwezigheid van asbest op andere locaties in het gebouw wordt aangepakt.

ARTIKEL 7: Dit artikel vervangt artikel 6.4.1/1/4 van het Energiebesluit van 19 november 2010, ingevoegd bij de wijziging van het Energiebesluit van 18 september 2020.

Hiermee wordt de doelgroep van de labelpremie uitgebreid van nieuwe eigenaars die een woning of appartement verwerven in volle eigendom na eigendomsoverdracht in 2021, naar alle investeerders in woningen of wooneenheden die beschikken over een EPC opgemaakt vanaf 2019 met een energielabel E of F voor een woning of D, E of F voor een appartement en waarvoor nog geen voucher voor de totaalrenovatiebonus werd geactiveerd. Deze investeerders zijn voor deze woning of wooneenheid uitgesloten van de totaalrenovatiebonus vermeld in artikel 6.4.1/1/3.

Om de labelpremie te kunnen activeren moet de investeerder beschikken over EPC opgemaakt vanaf 1 januari 2019, waaruit blijkt dat de woning beschikt over energielabel E of F of de wooneenheid over energielabel D, E of F. Voor EPC's opgemaakt in 2019 of 2020 begint de voormelde termijn van vijf jaar maar te lopen vanaf 1 januari 2021.

De labelpremie kan verkregen worden wanneer binnen een periode van 5 jaar – te rekenen vanaf de datum van het EPC dat door de investeerder wordt gebruikt om de labelpremie te activeren (activatie kan enkel in de periode van 1 januari 2021 tot en met 31 december 2025) - de investeerder beschikt over een nieuw EPC waaruit blijkt dat de woning beschikt over energielabel A, B of C of de wooneenheid over energielabel A of B.

De premiehoogte wordt gedifferentieerd volgens het behaalde label en kan in schijven verkregen worden. Wanneer een investeerder een woning of appartement renoveert en in aanmerking komt voor een premie voor label C, kan diezelfde investeerder vervolgens ook nog in aanmerking komen voor een bijkomende premie voor het behalen van label B (en eventueel daarna nogmaals voor het behalen van label A) binnen dezelfde periode van 5 jaar. De bijkomende premie is in dit geval gelijk aan het verschil tussen de premie voor het nieuw behaalde label en de reeds verkregen labelpremie.

De hoogte van de premie bedraagt:

Labelpremie	Woning	Appartement
naar label C	2500 euro	/
naar label B	3750 euro	2500 euro

naar label A	5000 euro	3750 euro
--------------	-----------	-----------

Verhoging voor beschermde afnemers +20%

De minister kan nadere regels bepalen met betrekking tot hoe de premie kan worden aangevraagd en met betrekking tot de bewijsstukken die worden vereist.

Woningen en wooneenheden waarvoor al een voucher, zoals bepaald in artikel 6.4.1/1/3, in het kader van de totaalrenovatiebonussen werd geactiveerd omdat er minstens 1 premie voor een investering met eindfactuur tussen 1 januari 2017 en 31 december 2020 die meetelt voor de voucher werd of wordt toegekend, komen niet in aanmerking voor de labelpremie. Voor deze woningen en wooneenheden blijft de voucher verder lopen en heeft de investeerder recht op de bijhorende bonussen op basis van individuele investeringen binnen een periode van 5 jaar na de eindfactuur van deze eerste investering.

Investeerders in woningen en wooneenheden waarvoor de voucher niet werd geactiveerd voor 1 januari 2021 en die bovendien beschikken over een eindfactuur tussen 1 januari 2021 en 31 december 2021 voor een investering waarvoor men een individuele premie aanvraagt met ondertekende bestelbon of offerte gedateerd ten laatste op 31 december 2020, hebben de keuze om in te stappen in de voucher met totaalrenovatiebonussen zoals bepaald in artikel 6.4.1/1/3 of de hier voorgestelde labelpremie. De keuze is onherroepelijk. Kiest de investeerder voor de voucher voor deze woning of wooneenheid, dan is die woning of wooneenheid uitgesloten van de labelpremie.

De minister kan nadere regels bepalen met betrekking tot hoe de keuze kan worden kenbaar gemaakt aan de elektriciteitsdistributienetbeheerder en met betrekking tot de bewijsstukken die worden vereist.

ARTIKEL 9: dit artikel past - omwille van de wijzigingen die aan artikel 6.4.1/1/4 van het Energiebesluit van 19 november 2010 worden aangebracht - een verwijzing aan in artikel 6.4.1/6 van het Energiebesluit van 19 november 2010.

Tot slot wordt in dit artikel ook de aanvraagtermijn van de PV-premie aangepast van twaalf maanden naar drie maanden. Fluvius gaat immers de premie-aanvraag automatisch linken aan de aanmelding van de PV-installatie bij de netbeheerder zodat de burger geen aparte bijkomende premie-aanvraag meer moet indienen. Een dergelijke aanpassing van de termijn is ook logisch in het licht van het feit dat:

- enerzijds het respecteren van de aanmelding binnen een termijn van drie maanden via het besluit van de Vlaamse Regering van 18 september 2020 al in het Energiebesluit als een expliciete subsidiaire voorwaarde bij deze PV-premie is opgenomen, en
- anderzijds via decreetswijziging expliciet in het Energiedecreet van 8 mei 2009 wordt ingeschreven dat de oneigenlijk verkregen voordelen die het gevolg zijn van het niet aanmelden van de installatie voor een periode langer dan drie maanden als energiefraude wordt beschouwd.

ARTIKEL 10: Voor de door artikel 3 tot en met artikel 7 voorziene premiewijzigingen wordt voorzien in een compensatie voor de elektriciteitsdistributienetbeheerder. Zie infra punt 3.A3 t.e.m. 3.A5.

ARTIKEL 11 TOT EN MET ARTIKEL 15: De implementatie van het nieuwe artikel 7.1.11/1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 vereist dat in titel VI, hoofdstuk VI van het Energiebesluit van 19 november 2010 op verschillende plaatsen telkens tussen de woorden "financieringssteun voor hernieuwbare energie" en de woorden "ontstane kosten" de woorden "en warmte-krachtkoppeling" worden ingevoegd. Ook worden een aantal verwijzingen naar het artikel 7.1.10 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 aangepast of aangevuld.

ARTIKEL 16: Dit artikel voert een aantal wijzigingen door aan de sloop-en-heropbouwpremie (SHP), te weten:

- Het temporeel toepassingsgebied van de SHP - momenteel beperkt tot dossiers waar de omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen wordt aangevraagd t.e.m. 31 december 2020 - wordt verlengd tot 31 december 2021.
- Om de relance in de bouwsector te ondersteunen, en om uitstelgedrag – met bijhorende negatieve impact op bouwactiviteit – omwille van aangekondigde algemene verlaging BTW-tarief tegen te gaan, wordt voorgesteld om de premie voor bouwaanvragen vanaf 2021 te verhogen van 7500 naar 10.000 euro. De hogere premie moet meer bouwheren over de streep trekken om te starten met de sloop- en heropbouw van een woning. Deze verhoging is enkel van toepassing voor dossiers waar de aanvraag van de omgevingsvergunning plaats vindt vanaf 1 januari 2021, wat een meeneemeffect vermijdt voor dossiers waarvoor de vergunning reeds voor de inwerkingtreding van deze wijzigingen werden aangevraagd en waar de investeringsbeslissing dan ook al was genomen.
- Er wordt voorgesteld om het moment van aanvraag van de premie te verschuiven naar een termijn van 3 maand volgende op het *verlenen* van de sloop- en heropbouwvergunning, in plaats van binnen de 3 maand na de *aanvraag* van de sloop- en heropbouwvergunning. Dit moet vermijden dat er veel dossiers moeten worden afgekeurd wegens laattijdige aanvraag. Dit betekent echter dat als bewijsstuk een kopie van de verleende omgevingsvergunning onontbeerlijk is.
- Om overlapping zoveel mogelijk te vermijden waardoor dossiers onder meerdere stelsels zouden vallen, wordt die nieuwe regel m.b.t. de gewijzigde aanvraagprocedure echter enkel van toepassing op dossiers waarbij die omgevingsvergunning wordt aangevraagd vanaf 1 januari 2021. Dossiers waar de vergunning vóór 2021 werd aangevraagd, blijven onder de oude aanvraagregels vallen.
- Op het moment dat de federale regering een algemene Btw-verlaging invoert voor sloop- en heropbouw voor het volledige Belgische grondgebied, verliest de SHP haar belangrijkste bestaansreden. De SHP is immers net opgezet als een compensatie voor bouwprojecten die zich bevinden buiten de 13 “centrumsteden”. Daarom wordt heden in een bepaling voorzien waardoor de SHP automatisch wordt stopgezet op de dag dat die btw-verlaging in werking treedt. Dossiers waarvoor de aanvraag voor het verkrijgen van de omgevingsvergunning vanaf de dag dat die verlaging in werking treedt, wordt ingediend, komen dan niet meer in aanmerking voor de SHP. Dossiers met een vroegere vergunningsaanvraagdatum komen nog steeds in aanmerking (mits voldaan werd aan de aanvraagtermijn van de SHP) wat betekent dat die dossiers waarin het agentschap een gunstige beslissing heeft genomen of neemt, maar waar de sloop nog moet worden uitgevoerd en de premie nog moet worden uitbetaald hun recht op steun behouden.

ARTIKEL 17: Via dit artikel wordt met betrekking tot de energielening+ in titel VII, hoofdstuk IX, afdeling II van het Energiebesluit van 19 november 2010 een nieuwe onderafdeling I/1, bestaande uit artikel 7.9.2/0 tot en met 7.9.2/0/5 ingevoegd.

Het ontworpen artikel 7.9.2/0 bevat de algemene bepalingen betreffende het verstrekken van een energielening+ door de energiehuizen aan nieuwe eigenaars, voor de grondige energetische renovatie of de sloop-en-heropbouw van niet-energiezuinige woningen of appartementen. De energielening+ zal enkel worden toegekend aan nieuwe eigenaars, dit zijn natuurlijke personen die een woning of een appartement in volle eigendom verworven hebben vanaf 1 januari 2021 tot en met 31 december 2024 ingevolge een schenking of een erfenis, en enkel ter stimulering van de grondige energetische renovatie of de sloop-en-heropbouw van niet-energiezuinige woningen of appartementen. De energielening+ is renteloos, zij het onder de voorwaarde van het vervullen van de resultaatsverbintenis, uiteengezet in het nieuw ontworpen artikel 7.9.2/0/1, §2. De energielening is in wezen een lening die tegen een bepaald interestpercentage verleend is, maar waarvan de interesten kwijtgescholden zullen worden wanneer aan de voorwaarden van 7.9.2/0/1, §2 voldaan is. Wanneer hier niet aan voldaan

wordt, zal over worden gegaan tot een betaling van de interesten aan de energiehuisen. De interestvoet is gelijk aan de wettelijke rente¹¹, zoals die op het ogenblik van de afsluiting van de kredietovereenkomst geldt, met een minimum van 2%. Deze interestvoet zal, gelet op schommelingen in rente die impact kunnen hebben op het benodigde budget, in 2023 worden geëvalueerd en zo nodig worden bijgestuurd.

De volledige looptijd van de energielening+ bedraagt maximaal twintig jaar.

Het ontworpen artikel 7.9.2/0/1 bevat de verdere voorwaarden waartegen de energielening+ toegekend zal worden. De woningen of appartementen dienen gelegen te zijn in het Vlaamse Gewest.

Dit artikel zet ook neer tot welke bedragen de energielening+ verstrekt mag worden, zijnde maximaal 30.000, 45.000 of 60.000 euro voor woningen, waarbij dat respectievelijk een resultaatsverbintenis wordt gekoppeld: namelijk het behalen van, respectievelijk, een energielabel C, B of A. Wat betreft de appartementen zal een bedrag van maximaal 30.000 euro overeenstemmen met een resultaatsverbintenis om een energielabel B te behalen en een bedrag van maximaal 45.000 euro overeenstemmen met de resultaatsverbintenissen om het appartement te renoveren of te slopen-en-heropbouwen tot het energielabel A.

Aan deze resultaatsverbintenis dient te worden voldaan binnen de vijf jaar na de datum van het openvallen van de erfenis of het aanvaarden van de schenking van de woning of het appartement. De minister heeft de mogelijkheid om nadere regels te bepalen met betrekking tot de wijze waarop de verwerving kan worden aangetoond.

Het ontworpen artikel 7.9.2/0/2 bevat de te volgen procedure voor de aanvraag van deze energielening+. Zo komt deze tot stand bij de ondertekening van de kredietovereenkomst bij de energiehuisen die in deze optreden als kredietgever. Het is verder de taak van het energiehuis om, voorafgaand aan het afsluiten van deze kredietovereenkomst, om na te gaan of de aanvrager een nieuwe eigenaars is (in de zin van artikel 7.9.2/0, §1, of de woning of het appartement gelegen is in het Vlaamse Gewest en of dat de woning of het appartement het vereiste energielabel beschikt om in aanmerking te komen voor een energielening+.

Het ontworpen artikel 7.9.2/0/3 bevat de bepaling inzake de uitbetaling van de energielening+. De energielening+ wordt enkel en alleen toegekend wanneer de facturen met betrekking tot de renovatiewerken voorgelegd worden aan het energiehuis. Het energiehuis dient na te gaan of deze facturen betrekking hebben op de grondige energetische renovatiewerken of op de sloop-en-heropbouwwerken. Indien dit kennelijk niet het geval is, zal de energielening+ niet toegekend worden. Bij een dispuut tussen het energiehuis en de klant over de concrete toepassing ervan kan door die laatste ook steeds een klacht worden neergelegd bij de Vlaamse ombudsdienst. De energiehuisen vallen immers – als op grond van Vlaamse regelgeving opgerichte en door de Vlaamse regelgeving ook met taken belaste entiteiten – voor hun concrete werking en handelingen principieel onder de bevoegdheid van de Vlaamse ombudsman. In uiterste gevallen behoort het beslechten van disputen hierover uiteraard tot de bevoegdheid van de hoven en rechtbanken.

Aan de minister zal de mogelijkheid worden gegeven om regels te bepalen m.b.t. de bewijsstukken die worden aanvaard ter staving van de facturen.

De energielening+ kan in verschillende schijven worden uitbetaald.

¹¹ De wettelijke rentevoet voor het jaar 2020 bedraagt **1,75%** (Wet van 2 augustus 2002 betreffende de bestrijding van de betalingsachterstand bij handelstransacties, ten uitvoer van de richtlijn 2000/35/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 juni 2000).

Het ontworpen artikel 7.9.2./0/4 bevat de bepaling inzake de opvolging en begeleiding door de energiehuizen. De energiehuizen dienen de kredietnemers te informeren over het verloop en de voorwaarden die aan de energielening+ gekoppeld zijn, inclusief de mogelijkheid van de aanrekening van de interesten indien aan de resultaatsverbintenis (zie artikel 7.9.2/0/1, §2) niet voldaan is.

Verder dienen de energiehuizen de kredietnemers te informeren over de bijkomende administratieve sanctie die opgelegd zal worden indien niet aan de resultaatsverbintenis voldaan wordt.

Het ontworpen artikel 7.9.2/0/5 bevat de bepalingen inzake de controle op het naleven van de resultaatsverbintenis en de sanctie indien deze niet nageleefd wordt. Deze bepaling bevat de rechtsgrond tot het aanrekenen van de interesten en voor het opleggen van een bijkomende administratieve sanctie.

De kredietnemer gaat bij het afsluiten van de aanvraag tot energielening+ een overeenkomst aan voor het energetisch renoveren of te slopen-en-heropbouwen van een niet-energiezuinige woning of appartement, binnen de vijf jaar, en tot een bepaald energielabel (dat overeenkomt met het geleende bedrag, zoals uiteengezet in artikel 7.9.2/0/1). Indien de kredietnemer de woning of het appartement niet energetisch gerenoveerd of gesloopt-en-heropgebouwd heeft tot het afgesproken energielabel, heeft het energiehuis de bevoegdheid het genoten voordeel in te vorderen aan de overeengekomen interestvoet.

ARTIKEL 18: Door middel van dit artikel wordt de uiterste termijn voor het verstrekken van energieleningen aan niet-commerciële rechtspersonen en coöperatieve vennootschappen, voorzien tot 31 december 2020, geschrapt. Dit op uitdrukkelijke vraag van de energiehuizen, teneinde de continuïteit van dit instrument te bewerkstelligen. Tevens wordt de aantrekkelijkheid van het instrument vergroot door de daarbij horende rentevoet van 1% terug te brengen naar 0%.

ARTIKEL 19: Door middel van de invoeging van een vijfde lid wordt het bedrag van de vergoeding die aan de energiehuizen wordt toegekend voor het verstrekken en beheren van de energielening+ bepaald.

ARTIKEL 20: Via dit artikel wordt in titel VII van het Energiebesluit van 19 november 2010 een hoofdstuk XV toegevoegd, met betrekking tot “Steunmaatregelen voor renovatie van niet-energiezuinige woningen of appartementen”, bestaande uit artikel 7.15.1 tot en met 7.15.5.

Het ontworpen artikel 7.15.1 van dit nieuwe hoofdstuk bevat de algemene bepalingen betreffende de toekenning van rentesubsidies voor de grondige energetische renovatie of de sloop-en-heropbouw van niet-energiezuinige woningen of appartementen. Paragraaf 1 bevat de verduidelijking dat slechts niet-energiezuinige woningen en appartementen die verworven zijn in volle eigendom vanaf het jaar 2021 onder de toepassing van deze regelgeving vallen. Dit omvat ook de verwerving van een woning of appartement in volle eigendom na schenking of erfenis waarvoor een hypothecair hoofdkrediet aangegaan wordt om uit onverdeeldheid te treden. Paragraaf 2 van deze bepaling zet uiteen op wat de steunmaatregel van de rentesubsidie toepassing heeft, m.a.w. zet deze regeling uit dat de rentesubsidie enkel toepassing heeft op de interesten die betaalbaar zijn op de renovatiekredieten, die verstrekt zijn door kredietgevers en enkel wanneer dezelfde interestvoorwaarden van toepassing zijn op zowel het hoofdkrediet als het daarmee samenhangend renovatiekrediet. De rentesubsidie is beperkt tot de afgesproken contractuele interesten die vervallen zijn en effectief betaald worden op de contractuele vervaldagen.

Kredieten verstrekt door de VMSW of het Vlaams Woningfonds komen echter niet in aanmerking voor deze rentesubsidie. Deze instellingen zullen immers kunnen beschikken over een eigen sectorale regelgeving met gelijkaardige finaliteit.

Het ontworpen artikel 7.15.2 bevat de voorwaarden waartegen de rentesubsidie toegekend zal worden. De rentesubsidie zal enkel worden toegekend aan nieuwe eigenaars, dit zijn natuurlijke personen die een woning of een appartement in volle eigendom verworven hebben in 2021-2024 via een authentieke akte, en enkel ter stimulering van de grondige energetische renovatie of de sloop-en-heropbouw van niet-energiezuinige woningen of appartementen.

Zo dienen de woningen of appartementen gelegen te zijn in het Vlaamse Gewest, aangezien het in deze een Vlaamse subsidie betreft, dienen de interestvoorwaarden van toepassing op het renovatiekrediet identiek te zijn aan deze van toepassing op het hoofdkrediet. Er wordt hierbij van uitgegaan dat er voldoende mededinging is op de hypothecaire kredietmarkt. De looptijd van het renovatiekrediet kan nooit langer zijn dan dat van het hoofdkrediet waar het aan gekoppeld wordt, en deze moet altijd beperkt worden tot een maximale duurtijd van twintig jaar.

Dit artikel zet ook neer tot welke bedragen het renovatiekrediet verstrekt mag worden, zijnde maximaal 30.000, 45.000 of 60.000 euro voor woningen, waarbij dat respectievelijk een resultaatsverbintenis wordt gekoppeld: namelijk het behalen van, respectievelijk, een energielabel C, B of A. Wat betreft de appartementen zal een bedrag van maximaal 30.000 euro corresponderen aan een resultaatsverbintenis om een energielabel B te behalen en een bedrag van maximaal 45.000 euro corresponderen aan de resultaatsverbintenis om het appartement te renoveren tot het energielabel A.

Aan deze resultaatsverbintenis dient te worden voldaan binnen de vijf jaar na de datum van de verwerving van de woning of het appartement. De minister heeft de mogelijkheid om nadere regels te bepalen met betrekking tot de wijze waarop de verwerving kan worden aangetoond.

Het ontworpen artikel 7.15.3 bevat de te volgen procedure voor de aanvraag van deze rentesubsidie. Zo komt deze tot stand bij de ondertekening van de overeenkomst van het renovatiekrediet bij de kredietgever die het hoofdkrediet heeft toegestaan en dient de kredietnemer geen aparte aanvraag in te dienen bij het VEKA in uitvoering van een samenwerkingsovereenkomst tussen VEKA en de bankensector. Het is verder de taak van de kredietgever om, voorafgaand aan het afsluiten van deze kredietovereenkomst, de voorwaarden, uiteengezet in artikel 7.15.2 na te gaan.

Deze voorwaarden luiden:

1° de aanvrager is een nieuwe eigenaar;

2° de woning of de wooneenheid is gelegen in het Vlaamse Gewest;

3° de woning beschikt over een energielabel E of F en de wooneenheid beschikt over een energielabel D, E of F;

4° Het door de aanvrager gevraagde renovatiekrediet is in overeenstemming met de in dit besluit vervatte voorwaarden.

Het ontworpen artikel 7.15.4 bevat de bepalingen inzake de uitbetaling van de rentesubsidie. Zo zal de rentesubsidie gelijk zijn aan de interesten die op de contractuele vervaldagen effectief betaald zijn. Nalatigheidsinteresten (of enige andere interesten) vallen niet onder het toepassingsgebied van de rentesubsidie, die uitsluitend dient ter ondersteuning van het renovatiekrediet door de contractuele interesten op het renovatiekrediet terug te betalen aan de kredietnemer.

De rentesubsidie wordt jaarlijks toegekend, aangezien dit de mogelijkheid geeft aan het VEKA om zich op basis van de samenwerkingsovereenkomst te vergewissen van de effectieve betaling van de interesten door de kredietnemer aan de kredietgever.

Het ontworpen artikel 7.15.5 bevat de bepalingen inzake de controle op het naleven van de resultaatsverbintenis en de sanctie indien deze niet nageleefd werd. Deze bepaling bevat de rechtsgrond tot het terugvorderen van de toegekende subsidies en voor het opleggen van een bijkomende administratieve sanctie.

De kredietnemer gaat bij het afsluiten van de aanvraag tot rentesubsidie een overeenkomst aan voor het energetisch renoveren of het slopen-en-heropbouwen van een niet-energiezuinige woning of appartement, binnen de vijf jaar, en tot een bepaald energielabel (dat overeenkomt met het geleende bedrag, zoals uiteengezet in artikel 7.15.2). Indien de kredietnemer de woning of het appartement niet energetisch gerenoveerd of gesloopt-en-heropgebouwd heeft tot het afgesproken energielabel, heeft het VEKA de bevoegdheid om de toegekende rentesubsidies terug te vorderen van de kredietnemers.

ARTIKEL 21: Via dit artikel wordt m.b.t. elektromobiliteit een nieuwe titel IX/1, bestaande uit artikel 9/1.1.1 tot en met 9/1.1.8, in het Energiebesluit van 19 november 2010 ingevoegd:

In het ontworpen artikel 9/1.1.1, wordt de verplichting beschreven t.a.v. nieuwe of ingrijpend gerenoveerde niet-residentiële gebouwen. Zoals voorzien in de richtlijn is er enkel een verplichting bij parkeerterreinen van meer dan 10 parkeerplaatsen.

De verplichting uit dit besluit houdt in dat minstens 2 oplaadpunten worden voorzien en bovendien voor minstens 25% van de parkeerplaatsen infrastructuur wordt voorzien om een latere installatie van oplaadpunten mogelijk te maken. Minimaal gaat het hier over goten voor elektriciteitskabels, maar het kan ook gaan over de kabels zelf en/of aanpassingen aan de elektriciteitskast. Er wordt voorzien in de mogelijkheid om dit bij MB te verbijzonderen. Bij het bepalen van het ambitieniveau werd er rekening mee gehouden dat er bij de installatie van laadpunten vaak twee tegelijk worden uitgerold (vaak aan één en dezelfde laadpaal). Vermits nieuwe of gerenoveerde gebouwen lange tijd meegaan, werd ervoor gekozen om al voldoende voorzieningen te treffen voor een verdere toekomst. Dat voorkomt dat deze werken later moeten worden uitgevoerd aan een grotere kost. We streven naar een markt waarbij 20% (2025) en 50% (2030) van de nieuwe wagens zero-emissie zullen zijn (Vlaams Energie- en Klimaatplan). Op basis daarvan zal de vloot over ongeveer 10 jaar voor ca. 25% bestaan uit batterij elektrische wagens.

Deze verplichting geldt onverkort voor nieuwe gebouwen. Bij renovaties moet het gaan om een voldoende grote renovatie (meer dan 25% van de oppervlakte van de bouwschil). De renovatie moet ook betrekking hebben op het parkeerterrein of op de elektrische installatie van het gebouw, wanneer het parkeerterrein zich binnen bevindt, of van het parkeerterrein zelf als het zich buiten bevindt.

In het ontworpen artikel 9/1.1.2 wordt de verplichting ingevoerd om voor bestaande niet-residentiële gebouwen met meer dan 20 parkeerplaatsen vanaf 1 januari 2025 ook 2 laadpunten te plaatsen, in overeenstemming met de regeling in het ontworpen artikel 9/1.1.1.

In het ontworpen artikel 9/1.1.3, wordt een verplichting ingevoerd voor residentiële gebouwen. Hier wordt een onderscheid gemaakt tussen nieuwe gebouwen en ingrijpende renovaties. Om nieuwe residentiële gebouwen voldoende toekomstbestendig te maken, is het aangewezen om meteen voldoende voorzieningen te treffen om later laadpunten voor elektrische voertuigen te installeren. Die voorzieningen worden, vanaf 2 parkeerplaatsen, verplicht voor elke parkeerplaats. Ook hier gaat het minimaal over goten voor elektriciteits- en datakabels,

maar het kan ook gaan over de kabels zelf, het te voorziene vermogen, de kenmerken van het elektriciteitsbord, etc. Bij ingrijpende renovaties wordt dit verwacht vanaf meer dan 10 parkeerplaatsen. De kenmerken waaraan die renovaties moeten voldoen, zijn dezelfde als in het ontworpen artikel 9/1.1.1. Voor residentiële gebouwen bestaat sinds 1 januari 2019 het “recht om te laden”. Door een aanpassing van de wetgeving op de mede-eigendom hebben eigenaars (van een wooneenheid) de mogelijkheid om onder bepaalde voorwaarden op eigen kosten de nodige laadoplossingen te voorzien. Hierbij is er enkel een meldingsplicht ten aanzien van de VME.

De bovenstaande verplichtingen gelden voor (parkeer)gebouwen waarvoor een omgevingsvergunning wordt aangevraagd vanaf 11 maart 2021 (ontworpen artikel 9/1.1.4.). De richtlijn voorzagt een mogelijke uitzondering bij ingrijpende renovatie in het geval de kosten hoger zouden oplopen dan 7% van de totale kost van de renovatie. We nemen deze uitzondering op in het besluit met dien verstande dat de uit te voeren investeringen voor laadinfrastructuur worden afgetopt op 7% (ontworpen artikel 9/1.1.5.).

In de bijhorende toelichting bij de richtlijn vraagt Europa om bij het bepalen van het ambitieniveau rekening te houden met de ambities die er in de lidstaten/regio's zijn m.b.t. elektrische voertuigen. Omdat het hier nog steeds gaat over een markt in volle ontwikkeling en moeilijk in te schatten valt hoe snel de beoogde transitie zich zal doorzetten en welke laadinfrastructuur daar op termijn voor nodig zal zijn, wordt in het ontworpen artikel 9/1.1.6 expliciet een evaluatiemoment ingebouwd in 2024 (voor nieuwe en gerenoveerde gebouwen) en in 2028 (voor bestaande gebouwen).

De verplichtingen gelden bij een bestaand gebouw voor de eigenaar, of in geval er op het gebouw in kwestie zakelijke rechten werden gevestigd, op de houder van dien zakelijke rechten; bij een nieuw gebouw worden ze bij de vergunninghouder gelegd (ontworpen artikel 9/1.1.7.).

Tot slot wordt een delegatie gegeven aan de bevoegde minister om meer in detail te bepalen waaraan de laadinfrastructuur moet voldoen (ontworpen artikel 9/1.1.8.). Het kan hierbij gaan over de kenmerken van de oplaadpunten, de aard van het plaatsingsmateriaal (elektrische leidingen en databekabeling) tussen het elektriciteitsbord en de parkeerplaatsen en de kenmerken van het elektriciteitsbord. Ook de beoogde vermogens en de mate waarin de nodige intelligentie wordt voorzien om “load balancing” te voorzien, kunnen aan bod komen.

ARTIKEL 22: Dit artikel voegt een overgangsbepaling in zodat de eerste toepassing van het uitgebreide “supercap”-principe uit artikel 7.1.11/1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 reeds voor het eerst kan plaatsvinden bij de inleveringsronde die eindigt op 31 maart 2021.

ARTIKEL 24: Dit artikel wijzigt bijlage IV/1 bij het Energiebesluit van 19 november 2010. Zie voorts de toelichting bij artikel 10 t.e.m. 14.

ARTIKEL 28: Artikel 45 van het hogervermelde decreet van 30 oktober 2020, dat de inwerkingtreding van dat decreet bepaalt, houdt in dat de decretale wijzigingen die door artikel 21 en 21 worden doorgevoerd pas in werking kan treden op een datum die door de Vlaamse Regering wordt bepaald: de decretale bepalingen hebben immers concrete uitvoeringsbepalingen nodig. Dit betekent dat de aanpassing van de artikelen 6.6.1 tot en met 6.6.4, alsook bijlage IV/1 van het Energiebesluit van 19 november 2010 op een gecoördineerde wijze tegelijk met deze decretale bepalingen in werking moeten treden. Dit wordt via dit artikel van het ontwerpbesluit geregeld.

ARTIKEL 30: Dit artikel regelt de inwerkingtreding van dit besluit

ARTIKEL 31: dit betreft de uitvoeringsbepaling.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

A.1. "Supercap"

Het ontwerpbesluit heeft wat betreft de uitbreiding van het toepassingsgebied van de "supercap" geen impact op de begroting van de Vlaamse overheid. Een uitbreiding van deze "supercap"-maatregel heeft weliswaar een beperkte impact op het volume onderworpen aan het WKK-quotum (100% vrijstelling op de betrokken toegangspunten van de ondernemingen in kwestie) maar zal geen impact hebben op de inkomsten van de Vlaamse overheid. Het bedrag van hetzij 4%, hetzij 0,5 % van de bruto toegevoegde waarde van de betrokken onderneming moet in het Energiefonds worden gestort. Middelen, ongeveer 4 miljoen euro op basis van cijfers 2018, uit het Energiefonds zullen worden aangewend voor de financiering van de vergoeding voor de opkoop van warmtekrachtcertificaten door de distributienetbeheerder om het verschil in volume onderworpen aan het WKK-quotum te compenseren. Dit werd ook zo opgenomen in de memorie van toelichting bij het voormelde decreet.

A.2. Verlenging sloop-en-heropbouwpremie (SHP)

De SHP werd aanvankelijk ingevoerd voor de periode 1 oktober 2018 tot 31 oktober 2019. Hiervoor werd initieel 15 miljoen euro voorzien op de algemene uitgavenbegroting in 2019, inmiddels vastgeklikt via een lopende bestelaanvraag. Deze middelen zullen tegen eind 2020 volledig besteed zijn. Er werd daarboven in 2019 nog 4 miljoen euro VAK en VEK voorzien via het Energiefonds. Middelen in het energiefonds zijn overdraagbaar via fondswerking. De premie werd eind 2019 een eerste keer verlengd voor de periode tot en met 31 december 2020. Hiervoor werd 18 miljoen euro extra voorzien uit het Energiefonds.

Momenteel (stand van zaken 30 september 2020) zijn er al 2600 premie-aanvragen ingediend, waardoor ongeveer 19,5 miljoen euro reeds "geoormerkt" is (de daadwerkelijke uitbetaling van de premie gebeurt immers pas na het overleggen van het bewijs van de daadwerkelijke uitvoering van de sloop). Momenteel zijn al zo'n 1540 premies uitbetaald (of in uitbetaling). Verwacht wordt dat tegen 31 maart 2021 - de conform artikel 7.12.1, §4 van het Energiebesluit van 19 november 2010 geldende uiterste datum voor het indienen van een premie-aanvraag voor dossiers sloop-en-heropbouw met vergunningsaanvraag tot 31 december 2020 - zo'n 3266 dossiers zijn ingediend.

Bij verlenging van de premie tot eind 2021 en verhoging van de premie naar 10.000 euro, wordt verwacht dat er wat betreft bouwaanvragen ingediend in 2021, zo'n 2625 nieuwe premies zullen worden aangevraagd. Dit vertegenwoordigt een budget van 26,25 miljoen euro. Dit budget van 26,25 miljoen euro (inschatting) wordt heden gereserveerd binnen de voor Energie voorziene middelen op de relance-provisie. Na beschikking uit relanceprovisie, wordt hierbij tevens de goedkeuring verleent tot het nemen van een bestelaanvraag op middelen die hiervoor uit provisie beschikbaar worden.

A.3. Invoering verhoogde isolatiepremie bij asbestverwijdering

Op basis van cijfers van OVAM en VEA wordt het aantal woningen of woongebouwen met asbesthoudende dakbedekking en/of een asbesthoudend onderdak en/of -gevels ingeschat op 328.000. Daarnaast hebben 511.000 woningen en woongebouwen een asbesthoudend onderdak. De overlap tussen gebouwen met zowel asbesthoudende dakbedekking als een asbesthoudend onderdak wordt geschat op 20%. Het asbestplan streeft naar het asbestveilig maken van Vlaanderen tegen

2034. Dat wil zeggen dat jaarlijkse ruim 40.000 woningen en 1.500 woongebouwen asbestvrij gemaakt moet worden gedurende 14 jaar.

Voor niet-residentiële gebouwen wordt verondersteld dat 25% van de 270.000 gebouwen met risicobouwjaar beschikken over een asbesthoudende gebouwschil (gevel en/of dakbedekking) en 3% over een asbesthoudend onderdak. Dit betekent dat tegen 2034 jaarlijks zo'n 5.400 niet-residentiële gebouwen asbestvrij moet worden gemaakt.

Uitgaande van de gemiddelde dak- en buitenmuuroppervlaktes van woningen, woongebouwen en niet-woongebouwen, een forfaitair premie van 8 euro boven de premie voor dak- of muurisolatie en een bereik van 75% van de jaarlijks asbestvrij te maken gebouwen door deze premie, is jaarlijks een budget nodig van 40,7 miljoen euro, verdeeld als volgt:

	Woningen	Woongebouwen	Niet-woongebouwen	totaal
Verhoging dakisolatiepremie	19.291.804 euro	401.568 euro	6.220.800 euro	25.914.172 euro
Verhoging muurisolatiepremie	4.627.674 euro	954.866 euro	9.157.050 euro	14.739.590 euro

Deze meerkost t.o.v. de bestaande isolatiepremies zal in 2021 en 2022 worden gefinancierd met middelen uit de algemene relance provisie die in de begroting 2021 en 2022 is ingeschreven. De verhoogde isolatiepremie voor buitenmuurisolatie bij asbestverwijdering en voor niet-residentiele dak- of zoldervloerisolatie bij asbestverwijdering loopt voor eindfacturen tot en met 31 december 2022 en eindigt dan, maar de verhoogde isolatiepremie bij asbestverwijdering bij residentiële daken loopt daarna nog door. Vanaf 2023 worden de kosten van dat laatste voor eindfacturen vanaf 1 januari 2023 gedragen door de distributienettarieven en/of door de bedragen die de minister conform artikel 6.4.1/12 van het Energiebesluit daarvoor nog als vergoeding ter beschikking stelt.

A.4. Invoering verhoogde isolatiepremie bij buitenmuurisolatie langs de buitenzijde en bij beglazing

In 2019 werden voor woningen, wooneenheden en woongebouwen, 6.863 premies uitgekeerd voor buitenmuurisolatie langs de buitenzijde, goed voor een budget van 8.232.667 euro en 26.870 premies voor het plaatsen van hoogrendementsglas, goed voor een budget van 4.621.489 euro. Hiervan had respectievelijk 1,4% (buitenmuurisolatie) en 2,5% (glas) betrekking op beschermde afnemers. Gemiddeld werden 5,65% premies uitbetaald aan klanten met uitsluitend nachttarief.

Voor niet-woongebouwen werden in 2019 101 premies voor buitenmuurisolatie langs de buitenkant uitbetaald en 286 premies voor glas.

Er wordt uitgegaan dat de verdubbeling van de premies leidt tot een verhoging van het aantal dossiers met 50% voor alle doelgroepen behalve voor de beschermde afnemers. Dit leidt tot een toename in het budget voor woningen, wooneenheden en woongebouwen van 24.199.812 euro en voor van 1.667.298 euro voor niet-woongebouwen op jaarbasis.

Deze meerkost t.o.v. de bestaande isolatiepremies zal in 2021 en 2022 worden gefinancierd met middelen uit de algemene relance provisie die in de begroting 2021 en 2022 is ingeschreven. Vanaf 2023 wordt de kost ervan gedragen door de distributienettarieven en/of door de bedragen die de minister conform artikel 6.4.1/12 van het Energiebesluit daarvoor nog als vergoeding ter beschikking stelt.

A.5. Labelpremie

De kost van de via het besluit van de Vlaamse Regering van 18 september 2020 reeds ingevoerde labelpremie is ten laste van de distributienettarieven.

Omdat op dit moment volgens de data uit de EPC-databank slechts ongeveer 3,5% van het bestaande woningenpark van bijna 3 miljoen woningen (huizen en appartementen) aan het streefdoel voldoet, moeten nog 2,9 miljoen woningen evolueren naar de doelstelling 2050 (afgerond 96,5 % van het woningenbestand)¹². Dat betekent dat, als de inspanningen uniform worden gespreid, de komende dertig jaar per jaar gemiddeld ruim 3% van het woningenbestand of ruim 95.000 wooneenheden moeten evolueren naar de doelstelling 2050. Uit de EPC-databank blijkt dat 1.089.588 woningen momenteel een label E/F heeft en 242.585 appartementen een label D/E/F. Het aantal woningen met energielabel E of slechter en appartementen met energielabel D of slechter dat op jaarbasis verkocht wordt, wordt geraamd op 32.074.¹³ Het aantal woningen met dezelfde energielabels dat van eigenaar wijzigt ingevolge schenking of erfenis in volle eigendom op 6.704.¹⁴ Bijgevolg blijft het merendeel van de woningen en appartementen in dezelfde handen.

Verwacht wordt dat jaarlijks ongeveer 50% van de nieuwe eigenaars van een appartement of woning met een dergelijk slecht label, door de premie gestimuleerd zal worden om binnen de 5 jaar na de eigendomsoverdracht, de woning of het appartement grondig energetisch te renoveren. Voor activaties van de labelpremie binnen 1 kalenderjaar is hiervoor een budget nodig van 60,45 miljoen euro, gespreid over een periode van 7-8 jaar¹⁵.

Gaan we voor de woningen en woongebouwen uit van een renovatiegraad van jaarlijks 0,5% wanneer er geen eigendomsoverdracht is, gestimuleerd door de labelpremie, is hiervoor bijkomend een budget nodig van 20,3 miljoen euro voor activaties van de labelpremie binnen 1 kalenderjaar. De eerste jaren wordt dit budget niet volledig benut gezien slechts een beperkt aandeel van de renoveerders binnen het jaar zal beschikken over een nieuw EPC met het gevraagde energielabel én de labelpremie zal aanvragen.

Een budget van 25,35 miljoen euro wordt heden gereserveerd binnen de voor Energie voorziene middelen op de relance-provisie, en zal in 2021 en 2022 gebruikt worden voor de compensatie van de kosten van de distributienetbeheerders m.b.t. deze premie.

A.6. Renovatiekrediet en energielening+

Er wordt uitgegaan van de onder A.5 vermelde aantallen niet energiezuinige woningen en appartementen die op jaarbasis verkocht, geschonken en geërfd worden.

Verwacht wordt dat jaarlijks ongeveer 50% van de nieuwe eigenaars die een appartement of woning hebben gekocht, gebruik zullen maken van het renovatiekrediet, en 25% van de nieuwe eigenaars ingevolge erfenis of schenking. Daarbij wordt uitgegaan 30% van de eigenaars van woningen renoveert tot energielabel C, 12,5% tot energielabel B en 7,5% naar energielabel A en dat 40% van de eigenaars van appartementen renoveert tot energielabel B, 10% tot energielabel A.

¹² Raming op basis van EPC's verplicht opgemaakt bij verkoop en verhuur en 10 jaar geldig enerzijds en EPC's-Bouw anderzijds. Aangezien er voor gerenoveerde woningen die niet verkocht/verhuurd worden geen EPC-verplichting is, zal voor het hele woningenbestand wellicht meer dan 3,5% aan de langetermijndoelstelling 2050 voldoen. Bovendien wordt er vaak na renovatie geen nieuwe EPC opgemaakt

¹³ Dit aantal omvat 26.333 woningen en 5.741 appartementen.

¹⁴ Dit aantal omvat 5.504 woningen en 1.200 appartementen.

¹⁵ Zie VR 2020 1007 DOC.0774/1BIS.

A.6.1. Renovatiekrediet

Inherent aan het concept van het renovatiekrediet is het feit dat voor het verstrekken en beheren ervan beroep wordt gedaan op de banksector en de overheid instaat voor de (terug)betaling van de rente, de controle en de handhaving. De overheid hoeft dus niet te voorzien in kapitaal en de beheerskosten blijven relatief beperkt. De budgettaire kost voor de rentesubsidie is de gecumuleerde rentelast en wordt geraamd als volgt:

jaar	budgettaire kost in €
2021	4.764.882
2022	13.292.966
2023	21.429.766
2024	29.169.411

De uitgaven van de rentesubsidies verloopt via uitgavenartikel QE0-1QEE4KE-WT (Energiefonds). Via deze post zullen ook bijkomende uitgaven verlopen voor eenmalige IT- ontwikkelingen, evenals jaarlijkse beheers- en onderhoudskosten.

A.6.2. Energielening+

De energiehuisen ontvangen per verstrekte energielening een vergoeding voor het beheer van de lening gedurende de volledige looptijd¹⁶. Het nodige leningskapitaal wordt jaarlijks in de begroting voorzien. De maandelijkse terugbetalingen worden langs ontvangstenzijde geboekt. PMV/Z ontvangt voor het backofficebeheer een vergoeding, in functie van het aantal actieve kredieten in de portefeuille. Momenteel wordt jaarlijks 55 miljoen euro¹⁷ aan kapitaal voorzien. Voor de werking van de energiehuisen is een enveloppe van 5,2 miljoen euro in de begroting ingeschreven, waaronder de vergoeding voor de energieleningen maar ook voor het organiseren van de gemeentelijke energieloketten. Ook de vergoedingen aan PMV/Z gebeuren uit deze enveloppe.

Ingevolge de beperking van de energielening tot de prioritaire doelgroep sedert 1 januari 2019 is het gemiddeld aantal energieleningen sterk gedaald. Er wordt uitgegaan van een maximale benutting van 21,5 miljoen euro in 2020. Niettemin vergt de introductie van de energielening+ een verhoging van de reeds bestaande leningsmachtiging. Gevolg van de regeling is ook een overeenkomstige aanpassing van de vergoedingen aan de energiehuisen evenals een bijkomende werkingskost voor de backoffice.

De budgettaire impact heeft betrekking op:

- uitgavenartikel QE0-1QEE2KB-PA (algemene uitgavenbegroting niet ESR-aanrekenbaar) : Uitgaande van 1698 energieleningen+ die op jaarbasis zullen worden verstrekt, is teneinde in de kapitaalbehoefte te voorzien en gelet op de huidige ingeschatte onderbenutting van 35 miljoen euro een verhoging van dit budget met 29 miljoen euro aangewezen, om aldus tijdens de vierjarige periode 2021-2024 in een jaarlijkse funding ten belope van 84 miljoen euro te voorzien voor zowel de energielening als de energielening+.
- uitgavenartikel QE0-1QEE4KE-WT (Energiefonds): Voor het beheren van de energieleningen+ is een verhoging van de vergoedingen aan de energiehuisen noodzakelijk met 1.100.000 euro gedurende de periode dat de maatregel van kracht zal zijn. Tevens zal de omvang van de portefeuille toenemen, hetgeen de beheerskost doet toenemen met 63.000 euro op jaarbasis, op kruissnelheid.

¹⁶ Voor een energielening aan een particulier die tot de kwetsbare doelgroep behoort, is in het Energiebesluit van 19 november 2010 een vergoeding van 324 euro (na indexering) voorzien. Voorgesteld wordt deze vergoeding te verdubbelen, rekening houdend met de langere looptijd en het hoger leningsbedrag en de impact hiervan op de administratieve beheerslast.

¹⁷ Begrotingsartikelen QE0-1QEB2KB-PA en QE0-1QEE2KB-WT

A.6.3 Financiering

De voorziene uitgaven verlopen via het Energiefonds op basis van daar beschikbare middelen aangevuld met toelagen uit het Klimaatfonds (aan het Energiefonds) 50%/50%. Conform de afspraken gemaakt in het kader van opmaak van het Vlaams energie- en klimaatplan is voor de stimulansmaatregel voor de grondige energetische renovatie van particuliere woningen een voorafname voorzien van maximaal: 5 miljoen euro (jaarlijks cumulatief opbouwend) uit het Klimaatfonds vanaf 2021, m.a.w. maximaal 5 miljoen in 2021, 10 miljoen in 2022, 15 miljoen in 2023, 20 miljoen in 2024, aangevuld door eveneens maximaal 5 miljoen euro cumulatief uit het Energiefonds, m.a.w. maximaal 5 miljoen in 2021, 10 miljoen in 2022, 15 miljoen in 2023, 20 miljoen in 2024.

	renovatiekrediet	energielening+		SOM
	Energiefonds en Klimaatfonds	Begroting	Energiefonds	Energiefonds en Klimaatfonds
jaar	rentesubsidie	kapitaal*	Beheerskost	rentesubsidie + beheerskost
2021	4 764 882	62 531 560	1 104 048	5 868 930 (+IT)
2022	13 292 966	62 531 560	1 122 048	14 415 014
2023	21 429 766	62 531 560	1 140 048	22 569 814
2024	29 169 411	62 531 560	1 149 048	30 318 459

A.6.4 Personeelsmiddelen

De introductie van het renovatiekrediet en de energielening+ impliceert een bijkomende personeelsbehoefte van +2 VTE (1 niveau B en 1 niveau C) voor 2021 en 2 VTE (1 niveau B en 1 niveau C) voor 2022

De kosten die gepaard gaan met het beheer en werking van de beide leningsvormen vergen dan ook een verhoging van de apparaatskredieten (lonen en personeelsgebonden rugzakjes) van het VE(K)A.

De concrete invulling van de bijkomende personeelsbehoefte betreft +2 VTE (1 niveau B en 1 niveau C) voor 2021, en +2 VTE (1 niveau B en 1 niveau C) voor 2022. Dit impliceert een bijkomende apparaatskost van 113 k€ in 2021 en 2022. De apparaatskost voor 2022 is bovenop de bijkomende apparaatskost van 2021. Deze middelen worden gefinancierd worden vanuit het Energiefonds aangevuld met een toelagen vanuit het Klimaatfonds 50%/50%. Koppeninzet wordt gecompenseerd binnen het beleidsdomein Omgeving¹⁸.

A.7. Advies van de Inspectie van Financiën en begrotingsakkoord

Het advies van de Inspectie van Financiën d.d. 14 oktober 2020 gaat als bijlage 2. Het advies van de Inspectie van Financiën was gunstig wat betreft de inhoud van het ontwerpbesluit, maar was ongunstig wat betreft de invulling van de bijkomende personeelsbehoefte bij het Vlaams Energieagentschap.

De Inspectie van Financiën meent dat moet worden onderzocht of eventuele bijkomende activiteiten niet met het huidige personeelsbestand kunnen worden opgelost i.p.v. bijkomende VTE te vragen. Dit laatste gegeven werd weldegelijk onderzocht. Het Vlaams Energieagentschap is echter een klein agentschap met een beperkt aantal werknemers (95 koppen / 87 VTE) dat instaat voor de voorbereiding en opvolging van het Vlaamse beleid met betrekking tot o.a. het bevorderen van de

¹⁸ Exclusief de beleidsvelden Wonen en Erfgoed.

energie-efficiëntie en de milieuvriendelijke energieproductie. Dit betreffen thema's die in het kader van de energietransitie een cruciale rol innemen. De door dit ontwerpbesluit voorziene nieuwe taken, die bovenop het bestaande takenpakket komen, kunnen dan ook onmogelijk worden uitgevoerd binnen het bestaande aantal VTE waarover het agentschap beschikt.

De nieuwe taken die moeten worden uitgevoerd slaan immers op:

- Renovatiekrediet:
 - ⇒ Het beantwoorden van specifieke informatievragen voor afsluiten renovatiekrediet, zowel vanwege de particulieren als de kredietgevers (i.k.v. opstarten kredietdossier) en algemene verduidelijkende communicatie hieromtrent opmaken en verspreiden. Uitgaande van de verwerking van 4000 informatievragen per jaar (10% van de doelgroep), is hiervoor van bij aanvang personeelsinzet van minstens 1 VTE nodig.
 - ⇒ Het beheer van de communicatie met de kredietverstrekkers, van de batchbetalingen en van lopende kredietdossiers. Het beheer van de uit te voeren betalingen en de administratieve nazorg, bijvoorbeeld ingevolge wijzigingen aan het kredietdossier (wijziging begunstigde tegemoetkoming door scheiding, overlijden, wijziging rekeningnummer voor storting tegemoetkoming, impact vroegtijdige vervreemding woning of appartement, ...). Er wordt op basis van input van Febelfin uitgegaan van een jaarlijks percentage van 5% van de kredietportefeuille dat dossierwijzigingen ondergaat die een administratieve nazorg voor de rentesubsidie inhoudt. Op kruissnelheid is voor de uitvoering van deze taak 2 VTE nodig.
 - ⇒ Controle en handhaving: de administratieve belasting hieromtrent zal zich vooral na vijf jaar manifesteren. Op dat moment zal er inzake de hierboven genoemde taken ruimte hiervoor ontstaan.
- Energielening+: Gezien de kredietovereenkomst voor de energielening+ standaard zal voorzien in een verhoging van de rentevoet bij het niet behalen van het energielabel C of B voor appartementen na 5 jaar, zal de compensatie van het onterecht bekomen rentevoordeel automatisch kunnen plaatsvinden.

De controle op de resultaatsverbintenissen en de administratieve sanctionering zal echter centraal door het Vlaams Energieagentschap moeten gebeuren. Hiertoe zal een ganse procesflow moeten worden opgezet en zullen informatievragen moeten worden verwerkt. De bijkomende personeelsbehoefte voor de uitvoering hiervan wordt geraamd op 1 VTE (niveau B) vanaf 2021.

Tot slot: het interen op de huidige capaciteit van het agentschap zou overigens ook ingaan tegen de filosofie uit het Vlaams Regeerakkoord dat net uitgaat van een versterking van de capaciteit van de energieadministratie. Koppeninzet wordt overigens gecompenseerd binnen het beleidsdomein Omgeving¹⁹.

Er is voor dit verzamelbesluit geen RIA noodzakelijk omwille van de volgende redenen:

- "*Geen vrije beleidsruimte*": er wordt wat de "supercap" betreft uitvoering gegeven aan wat reeds concreet bepaald werd via het ontworpen artikel 7.11/1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, en waarbij de krijtlijnen waarbinnen de Vlaamse Regering moet werken duidelijk werden vastgelegd. Tevens wordt verder uitvoering gegeven aan de omzetting van artikel 8 van de richtlijn 2010/31/EU, zoals omgezet in artikel 11/1.1.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009. Ook wordt middels dit besluit m.b.t. aardgasaansluitingen uitvoering gegeven aan artikel 4.1.16/1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009. De verhoogde isolatiepremie bij asbestverwijdering kadert in de uitvoering van de bepalingen rond asbest uit het Vlaams Regeerakkoord en het VEKP, alsook in het middels de Septemberverklaring aangekondigde "relanceplan". Ook de verlenging van de SHP kadert expliciet in dat "relanceplan".

¹⁹ Exclusief de beleidsvelden Wonen en Erfgoed.

Het Begrotingsakkoord d.d. 28 oktober 2020 gaat als bijlage 3. Het Begrotingsakkoord bevestigt o.a. expliciet dat de extra personeelsnoden voor het renovatiekrediet en de energiepremie+ worden gecompenseerd binnen het personeelseffectief van het beleidsdomein Omgeving (excl. de beleidsvelden wonen en erfgoed), en het Begrotingsakkoord overruled in dit kader nadrukkelijk het advies van de Inspectie van Financiën zodat uitzonderlijk de kosten van die extra personeelsnoden daadwerkelijk tijdelijk aangerekend kunnen worden op de kredieten van het Energiefonds.

De minister bevoegd voor de energie zal jaarlijks aan de Vlaamse Regering rapporteren over de gerealiseerde energiebesparing en CO₂-besparing die het gevolg zijn van de bijkomende maatregelen die middels dit ontwerpbesluit worden genomen (betreffende de verhoogde isolatiepremie bij asbestverwijdering, verhoogde isolatiepremie bij buitenmuurisolatie langs de buitenzijde en bij beglazing, de labelpremie, het renovatiekrediet en energielening+, de verlenging sloop- en heropbouw).

B. ESR-TOETS

Het ontwerpbesluit heeft geen impact op de ESR.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Gelet op de koppencompensatie binnen het beleidsdomein Omgeving, exclusief Wonen en Onroerend Erfgoed, heeft het ontwerpbesluit geen impact op het personeelsbestand van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het ontwerpbesluit heeft geen rechtstreekse impact op het personeel, de werkingsuitgaven of de investeringen en schulden van de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Met betrekking tot dit ontwerpbesluit dient eerst het advies te worden ingewonnen van de VREG en de Raad van State. Dit kan pas nadat het voormelde decreet van 30 oktober 2020 door de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement was aangenomen. Na de definitieve goedkeuring moet het besluit in het Belgisch Staatsblad worden bekendgemaakt.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010;
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, te gelasten over voornoemd ontwerp van besluit het advies in te winnen van de VREG, met het verzoek hun advies te verstrekken binnen een termijn van tien dagen;

3. de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, te machtigen om te beoordelen of voornoemd advies aanleiding kan geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst;
4. de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, te gelasten over voornoemd ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, zoals bepaald in artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State als de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, oordeelt dat voornoemde adviezen geen aanleiding geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

Bijlagen:

1. het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010;
2. het advies van de Inspectie van Financiën d.d. 14 oktober 2020;
3. het begrotingsakkoord d.d. 28 oktober 2020.